14Press

2ο τεύχος

Μάιος 2010

EDITORIAL 2ου τεύχους

Δευ, 17/05/2010 - 12:33 — Παύλου Ν.

Η γνωριμία μου με το έργο του Νίκου Καββαδία, που φέτος γιορτάζουμε τα 100 χρόνια από τη γέννησή του, δεν άρχισε, όπως θα το ’θελα, στα ακρογιάλια των Κυκλάδων αλλά στις πολύβουες λεωφόρους της Αθήνας των φοιτητικών χρόνων. Όμως τα εχέγγυα γι’ αυτή υπήρχαν: ο καλύτερος παιδικός φίλος έγινε ναυτικός. Τελευταία φορά που είχα νέα του ήταν από μία κάρτα, που μου την έστειλε ενώ

βρίσκονταν «πέρα απ' τη γέφυρα του Αδάμ στη νότια Κίνα». Παράλληλα η ευτυχής συγκυρία να γνωρίσω στα εφηβικά χρόνια μία εκλεκτή φίλη του ποιητή συνέβαλε στην αγάπη μου για το έργο του.

Θυμήθηκα τον «Κόλλια», όπως τον έλεγαν οι δικοί του άνθρωποι, σκεπτόμενος το 14Press, το περιοδικό μας, που αυτή τη στιγμή έχετε εμπρός σας το 2ο τεύχος του. Όλο το έργο του Καββαδία ήταν μία σπουδή στο ταξίδι. Για όλους εμάς, την οικογένεια του 14ου Γυμνασίου Λάρισας, αυτή η ηλεκτρονική προσπάθεια έχει τα χαρακτηριστικά ταξιδιού, όπως άλλωστε είχαμε τονίσει και στο 1ο τεύχος του. Ένα ταξίδι που είναι πολύ ευχάριστο και μας βοήθησε να γνωρίσουμε και να κάνουμε πολλούς καινούριους φίλους. Τους ευχαριστούμε όλους. Να είναι καλά που αφιέρωσαν ένα μέρος του χρόνου τους για να ασχοληθούν με τα κείμενα των συνεργατών του περιοδικού. Κυρίως όμως μας ευχαριστεί που διάβασαν τις δουλειές των παιδιών μας, των μαθητών μας, που κατέθεσαν ένα κομμάτι από την ψυχή τους και απέδειξαν πως διαθέτουν μεγάλες ευαισθησίες και πολλά ταλέντα.

Συνεχίζουμε λοιπόν αταλάντευτοι στην πορεία που χαράξαμε από το 1ο τεύχος. Βασικό μας μέλημα είναι να ανταλλάξουμε ιδέες και να ζωντανέψουμε την ανθρωπιά πάνω στην οθόνη του Η/Υ. Οπότε, περιμένουμε τις σκέψεις σας, τις προτάσεις σας, τις ιδέες σας. Θα είναι η μεγαλύτερη ανταμοιβή για όλη τη συντακτική ομάδα.

Είμαι σίγουρος ότι προσέξατε πως οι λέξεις που κυριαρχούν στο κείμενο είναι «ταξίδι» και «φίλοι». Αυτό άλλωστε επιθυμούμε να εκφράζει και το περιοδικό μας: ένα όμορφο ταξίδι μιας παρέας φίλων . Να είστε λοιπόν όλοι καλά και δίνουμε το ραντεβού μας για την επόμενη συνάντηση τη νέα σχολική χρονιά.

Καλό και ξέγνοιαστο καλοκαίρι σε όλες τις φίλες και σε όλους τους φίλους!

Νίκος Παύλου

Δ/ντής του 14ου Γυμνασίου Λάρισας

Τα τεύχη του περιοδικού μας

Εδώ παρουσιάζονται όλα τα τεύχη του περιοδικού μας. Μπορείτε να τα δείτε με βάση την ημερομηνία δημοσίευσης.

-

  2ο τεύχος
  δημοσιεύτηκε: 11/03/2010 - 16:56

-

  1ο τεύχος
  δημοσιεύτηκε: 27/01/2010 - 21:28

Θεολογία, Πολυπολιτισμικότητα και εκπαίδευση: ΣΥΝΥΠΑΡΞΗ Ή ΑΝΤΙΠΑΡΑΘΕΣΗ;

Τρί, 18/05/2010 - 09:46 — Παύλου Ν.

Πολυπολιτισμικότητα είναι η κατάσταση συνύπαρξης και διατήρησης διαφορετικών πολιτισμών στον ίδιο χώρο. Τα αίτιά της είναι οικονομικά (άνθρωποι αναγκάζονται να εγκαταλείψουν τις εστίες τους και να μεταναστεύσουν σε άλλους τόπους, ελπίζοντας να γνωρίσουν ευημερία), κοινωνικά (ανισότητες κάθε είδους, που οδηγούν κατοίκους του τρίτου, κυρίως, κόσμου σε ευρωπαϊκά κράτη με δημοκρατική παράδοση και πρακτικές), πολιτικά (διαφυγή από τυραννικά και ανελεύθερα καθεστώτα που καταπατούν τα ανθρώπινα δικαιώματα σε χώρες της Ευρώπης).

Η ανοχή, η έλλειψη φοβικότητας και η κατανόηση του Άλλου θα πρέπει να αποτελούν συστατικά της, ενώ δε λείπουν οι αντιδράσεις και οι ανησυχίες για τυχόν προβλήματα που αυτή μπορεί να δημιουργήσει σε έναν εθνικό ιστό. Βέβαια για το τελευταίο θα μπορούσε κάποιος να χρησιμοποιήσει τα επιχειρήματα του καθηγητή της Φιλοσοφίας του Δικαίου στο Πανεπιστήμιο της Αθήνας Κωνσταντίνου Παπαγεωργίου. Όπως τονίζει « Ένα μέρος της ταυτότητάς μας δεν είναι διαπραγματεύσιμο. Κάποιες από τις ιδιότητές μας ως μελών μιας εθνικής κοινότητας είναι ιστορικά προκαθορισμένες και αυτό μας δεσμεύει στο βαθμό που είμαστε κομμάτι της κοινότητας αυτής. Το φαινόμενο αυτό μπορούμε να το ονομάσουμε «κατηγορική εμπέδωση της ταυτότητας». Δεν είναι όμως τυραννικό να μην μπορούμε να ελέγξουμε κάποια στοιχεία της ταυτότητάς μας; Όχι απαραίτητα, αν διαθέτουμε συλλογικά την ψυχική δύναμη και την πνευματική ενάργεια να αναστοχαζόμαστε πάνω στην ταυτότητά μας με ειλικρίνεια και ελευθερία. Η ειλικρινής ανάλυση και ανασύνθεση των ιστορικών προκαθορισμών της εθνικής μας ταυτότητας είναι ένα επαρκές αντιστάθμισμα της κατηγορικής της εμπέδωσης. Αντίθετα ασφαλίζοντας την εθνοπολιτισμική μας ταυτότητα έναντι κάθε δυνατότητας μετάλλαξης, "προστατεύοντας" την από τον κίνδυνο πολιτισμικής

μόλυνσης δεν σφραγίζουμε απλώς κάποια παράθυρα που βλέπουν στο μέλλον, αλλά αφαιρούμε την νομιμοποιητική βάση της ίδιας μας της ταυτότητας. Γι' αυτόν ακριβώς το λόγο, όταν ρίχνουμε ένα πέπλο λήθης στον "άλλο", όχι απλώς δεν προστατεύουμε, αλλά παγιδεύουμε τον εθνοπολιτισμικό "εαυτό" μας» [1]

Δεν αμφιβάλλει κανένας πως η πολυπολιτισμικότητα δίνει ερεθίσματα και στη θεολογία. Βέβαια ο σεβασμός του συνανθρώπου και των αναγκών του πρέπει να αποτελεί βασική φροντίδα της τελευταίας. Πάντως είναι καλό να υπάρχουν ασφαλείς βάσεις για την άρθρωση λόγου από μέρους της. Γι' αυτό στη συνέχεια θα αναλυθούν περιστατικά από το βιβλίο των Πράξεων των Αποστόλων που αναφέρονται στη συνάντηση του Πέτρου με το Ρωμαίο εκατόνταρχο Κορνήλιο[2]. Σε αυτήν περιλαμβάνονται αρκετά στοιχεία που μπορούν να δώσουν έναν οδοδείκτη για τη στάση που πρέπει να τηρείται σε ανθρώπους που έχουν ως αφετηρία τους διαφορετικές, από τις δικές μας, πολιτισμικές παραδόσεις.

Σύμφωνα λοιπόν με την αφήγηση του βιβλίου των Πράξεων ο εκατόνταρχος Κορνήλιος ζούσε στην Καισάρεια και είχε προσχωρήσει στον ιουδαϊσμό. Είδε πως πρέπει να καλέσει τον Πέτρο που βρίσκονταν στην Ιόππη.

Στο μεταξύ, ο Πέτρος, ενώ προσεύχονταν, είδε σε όραμα διάφορα ζώα, ενώ μία φωνή τον καλούσε να σφάξει και να φάει. Αρνείται θεωρώντας πως αυτά είναι ακάθαρτα. Η φωνή τότε του λέει «Αυτά που ο Θεός καθάρισε, εσύ μην τα θεωρείς ακάθαρτα».

Φεύγει στη συνέχεια με τους ανθρώπους του Κορνήλιου για την Καισάρεια. Εκεί μιλώντας, υπογραμμίζει πως για το Θεό κανένας άνθρωπος δεν είναι μολυσμένος ή ακάθαρτος. Δεν κάνει διακρίσεις, αρκεί να τον σέβονται οι άνθρωποι και να ζουν σύμφωνα με το θέλημά του. Το Άγιο Πνεύμα κατεβαίνει τότε σε όσους άκουγαν το κήρυγμα του Απόστολου. Οι Ιουδαίοι μένουν κατάπληκτοι βλέποντας να δίνεται και στους εθνικούς πλούσια η Αγιοπνευματική δωρεά. Βαπτίζονται λοιπόν όλοι στο όνομα του Κυρίου.

Στη συνάντηση Πέτρου-Κορνήλιου συναντώνται λοιπόν δύο κόσμοι με τελείως διαφορετική νοοτροπία και αντίληψη για την πραγματικότητα. Αιχμή του δόρατος της διαφορετικότητας είναι η διάκριση καθαρών και ακάθαρτων τροφών. Στο βιβλίο του Λευιτικού[3] αναγράφονται με λεπτομέρεια ποιες πρέπει να αποφεύγει ο ευσεβής Ισραηλίτης. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται η καμήλα, ο λαγός και ο χοίρος. Αντίθετα για τους ανθρώπους του ελληνορωμαϊκού κόσμου οι εκλεπτυσμένες λιχουδιές που προέρχονταν από όλα τα είδη του ζωικού και του φυτικού βασιλείου ήταν καθημερινά εδέσματα του τραπεζιού τους. Είναι χαρακτηριστικός ο τρόπος που περιγράφει ο Πετρώνιος στο «Σατυρικόν», το μέρος ενός δείπνου: «…Ωστόσο, μας είχανε για πρώτο πιάτο ένα γουρούνι με αιματηρά λουκάνικα και άλλα λουκάνικα ύστερα και γούσες πολύ νόστιμα μαγειρεμένες και δεν έλειψαν βεβαίως και τα σέσκουλα και το χωριάτικο ψωμί…Το επόμενο πιάτο ήταν μια κρύα πίτα, περιχυμένη με μέλι και σπανιόλικο κρασί… Ύστερα είχανε στραγάλια και λούπινα και καρύδια και ένα μήλο… Τέλος μας είχανε και μαλακό τυρί, περιχυμένο με φετινό κρασί, και μια καραβίδα του καθενός και πατσές και συκωτάκια και ρέβες και μουστάρδα. Φέρανε και κυμινόσπορους τουρσί, και βρεθήκανε άνθρωποι τόσο κακομαθημένοι που πήρανε μέχρι τρεις χούφτες»[4].

Οι αντιδράσεις των χριστιανών που προέρχονταν από τους Ιουδαίους –για τις οποίες έγινε λόγος- όταν βλέπουν να δέχονται και οι εθνικοί το Άγιο Πνεύμα, αποτυπώνουν παγιωμένες νοοτροπίες διαφορετικότητας. Θεωρώντας πως δικαιωματικά μόνο αυτοί μπορούν να δεχτούν τις δωρεές του Πνεύματος αρνούνται το αξίωση και των υπόλοιπων να θεωρούνται παιδιά του Θεού. Χρειάζεται λοιπόν ο λόγος του Πέτρου, που προτρέπει να οδηγηθούν στη Βάπτιση όλοι ανεξάρτητα από την εθνική καταγωγή.

Πάντως οι λόγοι που απευθύνει ο Πέτρος στον Κορνήλιο αναδεικνύουν και τη χριστιανική στάση απέναντι στη διαφορετικότητα. Η πρότασή του «Αλήθεια, τώρα καταλαβαίνω ότι ο Θεός δεν κάνει διακρίσεις, αλλά δέχεται τον καθένα, σ' όποιον λαό κι αν ανήκει, αρκεί να τον σέβεται και να ζει σύμφωνα με το θέλημά Του» [5] υποδεικνύει πως για το Θεό όλοι οι άνθρωποι είναι παιδιά του και έχουν ως υποχρέωση να ζουν σύμφωνα με το νόμο του. Αυτό άλλωστε αποδέχονται και στη συνέχεια τα μέλη της χριστιανικής κοινότητας των Ιεροσολύμων, όταν ακούνε την αφήγηση του Πέτρου για τη μεταστροφή του Κορνήλιου. Δοξάζουν το Θεό και λένε: «Άρα, λοιπόν, και στους εθνικούς έδωσε ο Θεός τη δυνατότητα να μετανοήσουν και να κερδίσουν την αληθινή ζωή».

Αυτή η συγκατάβαση προς τον Άλλο αποτελούσε, εκτός των άλλων, και αδήριτη ανάγκη για τα μέλη του ελληνορωμαϊκού κόσμου, γιατί κατανοούσαν πως διαφορετικά θα ήταν αδύνατο να επιβιώσουν μέσα στον κοσμοπολιτισμό του 1ου αι. μ.Χ. Βεβαίως για τους χριστιανούς σήμαινε

και υπακοή στο θέλημα του Θεού. Άλλωστε η αφήγηση των Πράξεων δεν αφήνει περιθώρια, όπως συμβαίνει ίσως με άλλα καινοδιαθηκικά κείμενα, να διαφανούν διαφωνίες γύρω από αυτό το ζήτημα. Ο Θεός λοιπόν όλους τους θεωρεί παιδιά του και θέλει τη σωτηρία τους.

***

Σήμερα η πολυπολιτισμικότητα οδηγεί σε έναν αναστοχασμό που αφορά εκπαιδευτικές πολιτικές της Ευρώπης και ειδικότερα της Ελλάδας [6]. Η συνεχής μετακίνηση και εγκατάσταση ανθρώπων στη χώρα μας αναδεικνύει καινούριες προκλήσεις που συνδέονται με το σεβασμό αξιών και ανθρώπινων δικαιωμάτων. Η διδασκαλία τους πρέπει να αποτελεί βασικό συστατικό κάθε σύγχρονου εκπαιδευτικού συστήματος.

Η πολυπολιτισμικότητα λοιπόν, με βάση την υπάρχουσα κατάσταση, φαίνεται πως θα αποτελέσει κεντρικό άξονα για τη χάραξη εκπαιδευτικών πολιτικών. Αυτή η διαπίστωση αφορά και το μάθημα των Θρησκευτικών. Το κυρίαρχο θέμα που πρέπει να απασχολήσει στο άμεσο μέλλον όλους τους ενδιαφερόμενους γι' αυτό, είναι η θέση που θα έχουν τα Θρησκευτικά σε ένα εκπαιδευτικό σύστημα που θα αφορά όλα τα παιδιά και θα παρέχει ισότιμες ευκαιρίες μάθησης ανεξάρτητα από τη φυλετική, εθνική, κοινωνική και πολιτισμική ομάδα προέλευσης[7]. Αποτελεί συνεπώς πρόκληση η εξεύρεση στοιχείων που θα είναι ενταγμένα σε αυτό και θα βοηθούν τους μαθητές να αποκτήσουν μία θρησκευτικά παιδεία που θα είναι ικανή να βοηθήσει στην ερμηνεία της σύγχρονης πραγματικότητας .

Μάλιστα, θα πρέπει αυτά τα στοιχεία να αποτελούν βασικό συστατικό των Θρησκευτικών και για θεολογικούς λόγους. Ο Ιησούς αγκάλιασε τους «εσκυλμένους και ερριμένους»[8] της Ιουδαϊκής κοινωνίας της εποχής του, ενώ είναι γνωστός ο Επιτάφιος ύμνος της Εκκλησίας που παρουσιάζει τον Κύριο ως ξένο[9]. Το μάθημα χρειάζεται λοιπόν μία επικαιροποίηση η οποία θα στηρίζεται στο αυθεντικό δεδομένο της αγάπης για τον πλησίον.`

Εδώ πρέπει να τονιστεί πως βασικά στοιχεία που περιέχει και σήμερα το μάθημα των Θρησκευτικών μπορούν να βοηθήσουν σημαντικά μία προσπάθεια για ειρηνική συνύπαρξη ανθρώπων που προέρχονται από διαφορετικές πολιτισμικές αφετηρίες και νοοτροπίες. Άλλωστε περιλαμβάνει, όπως είναι γνωστό, διδακτικές ενότητες που αναφέρονται στις αξίες της βοήθειας για το συνάνθρωπο, της συναδέλφωσης και στο σεβασμό της διαφορετικότητας[10].

Χαρακτηριστικά είναι τα παραδείγματα από το Αναλυτικό Πρόγραμμα της Β΄ Γυμνασίου. Σε αυτό, εκτός των άλλων, μπορεί να αντληθεί σχετικό υλικό από την παραβολή του σπλαχνικού Σαμαρείτη[11] και την παραβολή της Τελικής Κρίσης[12]. Ακόμη και τα στοιχεία που δίνονται για την ευσπλαχνία που έδειχνε ο Ιησούς στις γυναίκες και τα παιδιά[13] μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε μία προσπάθεια κατανόησης της πολυπολιτισμικότητας.

Έτσι, στην Παραβολή της Τελικής Κρίσης –για να γίνει μία συγκεκριμένη αναφορά σε μία «δύσκολη» ενότητα- ο στόχος του ευαγγελιστή δεν είναι να παρουσιάσει στοιχεία για τον τρόπο που θα γίνει η Τελική Κρίση, αν και συνδέεται για πολλούς με μία περιγραφή της. Είναι καταρχήν απαραίτητο για την ερμηνεία της να τοποθετηθεί μέσα στη γενικότερη συνάφεια του κειμένου του Ματθαίου που περιλαμβάνει αποκαλυπτικές αναφορές στο τέλος του κόσμου[14] (άλλωστε οι συμβολικές εικόνες που χρησιμοποιούνται σε αυτή προέρχονται από το μεσογειακό περιβάλλον του 1ου αι. μ.Χ. και αποσκοπούσαν στην κατανόηση της παραβολής από τον περίγυρο στο οποίο απευθύνονταν[15]). Στόχος της είναι να αναδείξει ποιοι είναι οι «φίλοι» του Θεού[16]. Το κριτήριο ένταξης σε αυτούς είναι η αγάπη για το συνάνθρωπο που εκδηλώνεται εδώ με συγκεκριμένες πράξεις.

Αυτές είναι η βοήθεια σε ανθρώπους που υποφέρουν από πείνα, δίψα, είναι ξένοι, γυμνοί, άρρωστοι και φυλακισμένοι.

Οι παραπάνω καταστάσεις αναβιώνουν στις πολυπολιτισμικές κοινωνίες και αποτελούν παθολογίες του σύγχρονου κόσμου. Βέβαια είναι γνωστό πως οι ατομικές πρωτοβουλίες δε λύνουν το πρόβλημα. Αντίθετα κάποιες φορές το επιδεινώνουν αφού καθησυχάζουν συνειδήσεις, οπότε δε λαμβάνονται δραστικά μέτρα για την αντιμετώπισή τους.

Τα παραπάνω είναι απαραίτητο να αναφερθούν κατά τη διδασκαλία της σχετικής ενότητας. Το ζήτημα δηλαδή είναι να μη δοθεί μία ηθικιστική διάσταση που θα αναδεικνύει την «καλή πράξη» της βοήθειας στο συνάνθρωπο ως μέσον ανταπόδοσης από το Θεό. Αυτό που πρέπει να τονιστεί είναι η αποδοχή της διαφορετικότητας και η κατανόηση των αναγκών που έχουν συνάνθρωποι που βρίσκονται στη δεινή θέση να εγκαταλείψουν τις εστίες τους και τον τρόπο ζωής τους, ως μία θετική παράμετρος της πολυπολιτισμικότητας.

Το τελικό συμπέρασμα –που θα μείνει και στη μνήμη των μαθητών- είναι πως η πολυπολιτισμικότητα –πέρα από πολιτιστικό μέγεθος- αναδεικνύει και την ανάγκη για πλησίασμα του Άλλου. Ταυτόχρονα θα κατανοήσουν πως, μέσα από τις διδακτικές ενότητες των Θρησκευτικών, μπορούν να αποκτήσουν γνώσεις που θα τους φανούν χρήσιμες για την ερμηνεία της σύγχρονης πραγματικότητας.

***

Τελειώνοντας θα πρέπει να τονιστεί πως η θεολογική σκέψη δεν έχει να φοβηθεί τίποτα από την πολυπολιτισμικότητα. Αντίθετα αποτελεί μία πρόκληση για να εφαρμοστούν βασικές χριστιανικές αρχές. Ταυτόχρονα, όπως αποδείχτηκε, υπάρχουν οι προϋποθέσεις ώστε το μάθημα των Θρησκευτικών να έχει έναν σημαντικό ρόλο στο σύγχρονο σχολείο , αφού αποτελεί και ένα εργαλείο ερμηνείας της πολυπολιτισμικότητας. Βεβαίως απαραίτητη προϋπόθεση γι' αυτό είναι να ανοιχτεί στην κοινωνία και να πείσει όλους για την αξία του και την προσφορά του στη σημερινή νεολαία.

---

[1] Το απόσπασμα είναι μέρος του προλογικού σημειώματος Κωνσταντίνου Παπαγεωργίου στο έργο: Τσαρλς Ταίηλορ, Πολυπολιτισμικότητα, μετ. Φιλήμων Παιονίδης, Αθήνα 19973, σ. 15-16.

[2] Πρ. 10,1-43

[3]Λευιτ. 11

[4] Πετρώνιος Σατυρικόν, μετ. Άρης Αλεξάνδρου, Αθήνα 2009, σ. 105-106

[5] Πρ. 10,34-35

[6] Βλ. το άρθρο του Φίλιππου Σαββίδη στην εφημερίδα ΤΟ ΒΗΜΑ (26-9-2007) με τίτλο «Ανάγκη για πολυπολιτισμική εκπαίδευση», όπου, μεταξύ άλλων τονίζει πως «Οι σύγχρονες ευρωπαϊκές κοινωνίες έχουν συγκεκριμένα χαρακτηριστικά τα οποία δημιουργούν νέα κοινωνικά και πολιτισμικά δεδομένα που δεν μπορούν να αγνοούνται. Αυτά τα νέα χαρακτηριστικά επηρεάζουν τη μορφή της εκπαιδευτικής πολιτικής ενός μοντέρνου ευρωπαϊκού κράτους. Η σημερινή Ελλάδα όπως και οι υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες είναι κράτη πολυπολιτισμικά. Αυτή η πολυπολιτισμικότητα εδραιώνεται καθημερινά με την εισροή νέων μεταναστών, προσωρινών επισκεπτών και τη συνεχή μετακίνηση ανθρώπινου δυναμικού που επιβάλλει η σημερινή παγκοσμιοποιημένη κοινωνία μας».

[7] Βλ. και Banks, C. A. M. & Banks, J. A., Equity pedagogy: An essential component of multicultural education, Theory Into Practice, 34(3) /1995. 152-158

[8] Μτθ. 9,36

[9] «Τον ήλιον κρύψαντα τας ιδίας ακτίνας
και το καταπέτασμα του ναού διαρραγέν
τω του Σωτήρος θανάτω, ο Ιωσήφ θεασάμενος
προσήλθε των Πιλάτω και καθικετεύει λέγων:
"Δος μοι τούτον τον ξένον,
Τον εκ βρέφους ως ξένον ξενωθέντα εν κόσμω.
Δος μοι τούτον τον ξένον,
ον ομόφυλοι, μισούντες θανατούσιν ως ξένον.
Δος μοι τούτον τον ξένον,
ον ξενίζομαι βλέπειν του θανάτου τον ξένον.
Δος μοι τούτον τον ξένον,
όστις οίδε ξενίζειν τους πτωχούς και τους ξένους….»

[10] Βλ. σχετικά παραδείγματα πολυπολιτισμικότητας από τη βιβλική και πατερική γραμματεία στο Γκίτση Αναστασία, «Πολυπολιτισμικότητα και θεολογικές προσεγγίσεις», Καθ'Οδόν, 16/2000, σ. 99-110.
[11] Βλ. Τσανανάς Γεώργιος-Μπάρλος Απόστολος, Θρησκευτικά Β΄ Γυμνασίου. Καινή Διαθήκη. Ο Ιησούς Χριστός και το έργο του, Αθήνα 2008Γ, σ. 67-69
[12] Όπ. παρ. σ. 70-72
[13] Όπ. παρ. σ. 73-76
[14] Βλ. Hultgren Arland J., The Parables of Jesus: A Commentary, Grand Rapids, MI, 2000, σ. 310
[15] Βλ. Court, John M. "Right and Left: The Implications for Matthew 25.31-46." NTS 31 (1985): 223-33
[16] Βλ. και Ιωαν. 15,14

Η διδασκαλία των ξένων γλωσσών στη δημόσια εκπαίδευση

Δευ, 17/05/2010 - 13:08 — Αρμένης Γ.

Εκπαιδευτικές ανησυχίες...

Με αφορμή τις πρόσφατες εξελίξεις στη ***Δημόσια Ξενόγλωσση Εκπαίδευση***, θα πρέπει να γίνει αντιληπτό κυρίως από την ηγεσία του ***ΥΠΕΠΘ*** η σημασία των ξένων γλωσσών, ως βασική δεξιότητα σε μια προοπτική *δια βίου μάθησης*. Αν και τα τελευταία χρόνια οι μαθητές διδάσκονται δύο ξένες γλώσσες από την αρχή της εκπαίδευσής τους, πολλοί είναι οι τομείς στους οποίους θα πρέπει ακόμη να γίνουν πολλά. Για παράδειγμα η διδασκαλία των ήδη προσφερόμενων και διδασκόμενων ξένων γλωσσών δεν καλύπτει όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες και εκεί που το κάνει, δεν ευνοεί την εκμάθηση των γλωσσών. Αποτέλεσμα; *Η δημόσια ξενόγλωσση εκπαίδευση* να είναι ανεπαρκής και *οι*

μαθητές να μην μπορούν να αξιοποιήσουν δημιουργικά την εξοικείωσή τους με το νέο γλωσσικό και πολιτισμικό κώδικα, αλλά *κυρίως να μην μπορούν* ***στο τέλος της Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης τους****, να αποκτήσουν ένα ικανοποιητικό και πιστοποιήσιμο επίπεδο γλωσσομάθειας.* Το γεγονός αυτό όχι μόνο δε συμβάλει στην αναβάθμιση της ποιότητας της παρεχόμενης ξενόγλωσσης εκπαίδευσης στο δημόσιο σχολείο, θα λέγαμε αντίθετα ότι *οξύνει τις εκπαιδευτικές και κοινωνικές ανισότητες* που παρατηρούνται και σαφώς δικαιολογεί την ύπαρξη χιλιάδων κέντρων ξένων γλωσσών στη χώρα μας.

Οι στρατηγικοί τομείς παρέμβασης για άμεση βελτίωση της κατάστασης είναι ***η αλλαγή στον τρόπο διδασκαλίας των ξένων γλωσσών καθώς και η δημιουργία ενός περιβάλλοντος πιο φιλικού προς τις γλώσσες.***

Η βασική αρχή που υιοθετείται μέχρι σήμερα για τη διδασκαλία της ξένης γλώσσας στο δημόσιο σχολείο είναι ο ***«δασκαλοκεντρισμός»,*** άποψη εντελώς αντίθετη με το ***«μαθητοκεντρισμό».*** Πράγματι κέντρο του ενδιαφέροντος θα πρέπει να είναι ο μαθητής (αφού γι' αυτόν υπάρχει η εκπαίδευση) και η ικανοποίηση των ενδιαφερόντων του.

Για να επιτευχτεί αυτό, απαιτείται η ενεργός συμμετοχή του μαθητή σε όλες τις εκπαιδευτικές διαδικασίες και δυστυχώς αυτό, τουλάχιστον στο χώρο της δημόσιας ξενόγλωσσης εκπαίδευσης δε γίνεται. Άλλωστε δε θα πρέπει να ξεχνάμε πως ***στόχος της εκπαίδευσης***, είναι η προετοιμασία του ατόμου για την ομαλή ένταξή του στο κοινωνικό σύνολο και τη δημιουργική και παραγωγική του πορεία σ' αυτό.

Η τελευταία μείωση των διδακτικών ωρών στη δεύτερη ξένη γλώσσα (από 3 σε 2 την εβδομάδα) πριν από μερικά χρόνια, είναι άλλη μια κατάφορη απόδειξη των αποσπασματικών παρεμβάσεων και της εκπαιδευτικής πολιτικής χωρίς σαφείς στόχους που υιοθετήθηκε τουλάχιστον μέχρι σήμερα. Ο μεγάλος αριθμός μαθητών ανά τμήμα και η ταυτόχρονη μείωση των ωρών διδασκαλίας περιορίζουν ακόμη περισσότερο το διαθέσιμο χρόνο που έχει ο μαθητής για να εκφραστεί και να μιλήσει στην ξένη γλώσσα.

Ο μαθητής δε θα πρέπει να αντιμετωπίζεται μόνο σαν ***δέκτης*** (να ακούει και να διαβάζει) αλλά κυρίως σαν ***πομπός*** (να μιλάει και να γράφει) γιατί είναι αυτονόητο πως ό,τι μπορεί να κάνει σαν *πομπός* μπορεί να το κάνει και σαν *δέκτης*, ενώ το αντίθετο δεν ισχύει. Μάλλον μας διαφεύγει ότι η γλώσσα είναι κυρίως προφορική, η γραφή είναι ανθρώπινη επινόηση.

Σε μια ***Ενωμένη Ευρώπη***, όπου η διακίνηση ανθρώπων και εμπορευμάτων είναι ελεύθερη, η γνώση ξένων γλωσσών και υπολογιστών αποτελούν τα *«όπλα»* για την αντιμετώπιση του διεθνούς ανταγωνισμού και δυστυχώς όσοι θα βρίσκονται εκτός ανταγωνισμού θα είναι οι αγράμματοι του μέλλοντος.

Ευχαριστώ για την προσοχή

Γιώργος Αρμένης
Dott. InRedagogia
καθηγητής Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας Α.Π.Θ.
master στη Γλωσσοδιδακτική

ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

Τετ, 19/05/2010 - 20:44 — Χατζηπανταζή Μ.

Άλλη μια σχολική χρονιά φτάνει στο τέλος και ήδη χιλιάδες μαθητές έχουν «ριχτεί» στη μάχη των εξετάσεων. Υπερένταση, άγχος, πίεση, νεύρα, ξενύχτια είναι τα στοιχεία που χαρακτηρίζουν τους μαθητές μας αυτή την περίοδο.

Σύμμαχοι σ'αυτή τους την προσπάθεια είναι η σωστή προετοιμασία, η συστηματική μελέτη, το ήρεμο περιβάλλον, το ξεκούραστο μυαλό. Ένας εξίσου σημαντικός παράγοντας, που επηρεάζει πολλές φορές καθοριστικά την επίδοση των μαθητών είναι και η διατροφή.

«Μια πλήρης και ισορροπημένη διατροφή βοηθά το μαθητή να είναι πιο υγιής και πιο ισχυρός, για να έχει καλύτερη απόδοση στο διάβασμά του» επισημαίνει ο κλινικός Διαιτολόγος-Διατροφολόγος του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου, κ. Αβραάμ Κάζης.

Σύμφωνα με τον ίδιο, το διαιτολόγιο του υποψηφίου αυτήν την περίοδο πρέπει να περιλαμβάνει όλες τις ομάδες τροφίμων, με έμφαση στα ψάρια και τα θαλασσινά, στα γαλακτοκομικά, στα φρούτα και τα λαχανικά.

«Περικλείοντας όλες τις ομάδες τροφίμων στο καθημερινό διαιτολόγιο, μπορούν να καλυφθούν όλες οι ανάγκες του έφηβου μαθητή σε μακροθρεπτικά (υδατάνθρακες, πρωτεΐνες και λίπη) και μικροθρεπτικά συστατικά (βιταμίνες, μέταλλα και ιχνοστοιχεία), χωρίς να απαιτούνται συμπληρώματα διατροφής»

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗ…….ΤΗΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ

ΚΑΛΗΜΕΡΑ ΜΕ ΕΝΑ ΚΑΛΟ ΠΡΩΙΝΟ

Η γλυκόζη είναι το κύριο καύσιμο του εγκεφάλου μας. Κατά το βραδινό ύπνο οι τιμές της γλυκόζης στον οργανισμό μας μειώνονται και όταν ξυπνήσουμε αργούν να αυξηθούν. Η χαμηλή γλυκόζη αίματος έχει συσχετισθεί με φτωχή μνήμη, δυσκολίες της συγκέντρωσης και της μάθησης. Τρώγοντας λοιπόν πρωινό, αυξάνουμε τα επίπεδα γλυκόζης αίματος και επιτρέπουμε στον οργανισμό μας να λειτουργεί κανονικά.

Επίσης, μια σειρά από δημοσιευμένες έρευνες που μελέτησαν την απόδοση μαθητών σε πρωινά τεστ στο σχολείο μετά τη λήψη ή μη πρωινού έδειξαν ότι η απόδοσή τους ήταν υψηλότερη όταν τα παιδιά είχαν καταναλώσει πρωινό στο σπίτι, κάτι που οφείλονταν και στην καλύτερη λειτουργία της μνήμης τους. Μάλιστα, η κατανάλωση υδατανθράκων στο πρωινό συσχετίστηκε ισχυρά με την προσοχή και την ικανότητα μνήμης των παιδιών στο σχολείο

Ένα καλό πρωινό μπορεί να περιλαμβάνει κάποιο γαλακτοκομικό προϊόν (γάλα ή γιαούρτι ή κρέμα), ένα αμυλούχο τρόφιμο (δημητριακά πρωινού, ψωμί ή φρυγανιές, σπιτικό κέικ), φρούτο ή χυμό, μέλι ή μαρμελάδα.

Την ημέρα των εξετάσεων, σε καμιά περίπτωση δεν πρέπει ο μαθητής να ξεκινήσει με άδειο στομάχι, γιατί υπάρχει η πιθανότητα να ζαλιστεί και δεν θα μπορέσει να αποδώσει τα μέγιστα. Ένα ελαφρύ, τονωτικό πρωινό είναι απαραίτητο γιατί παρέχει στον οργανισμό την ενέργεια που χρειάζεται και επιπλέον εξασφαλίζει αυξημένη μνήμη και καλύτερη συγκέντρωση.

ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΓΕΥΜΑΤΩΝ……όσο πιο συχνά τόσο πιο καλά!!!

Η κατανάλωση μικρών και συχνών γευμάτων συμβάλλει στο να βρίσκεται ο μαθητής σε εγρήγορση και να αυξάνεται η αποδοτικότητά του. Αντίθετα, τα μεγάλα γεύματα προκαλούν υπνηλία και μειώνουν τη συγκέντρωση και την ικανότητα σκέψης του παιδιού.

Τα συχνά γεύματα, χαμηλά σε λιπαρά, αποτελούν μια σωστή επιλογή επειδή είναι πιο εύπεπτα, χωρίς να απασχολείται μεγάλη ποσότητα αίματος στο πεπτικό σύστημα για παρατεταμένο χρονικό διάστημα, δίνοντας την δυνατότητα στον μαθητή να επιτελέσει τις πνευματικές του διεργασίες πιο αποτελεσματικά.

Έτσι, είναι προτιμότερο να καταναλώνονται μικρότερες ποσότητες τροφίμων (με μορφή σνακ ή κυρίως γευμάτων) ανά 2-3 ώρες, ώστε ο μαθητής να μην αισθάνεται ούτε το αίσθημα της πείνας, ούτε το αίσθημα του υπερκορεσμού. Η ισορροπία και το μέτρο στην επιλογή των φαγητών συμβάλλουν σημαντικά στην απόδοση του μαθητή στο διάβασμα, ενώ η σωστή κατανομή των γευμάτων συμβάλλει στην καλύτερη διάθεση, απομνημόνευση και αυτοσυγκέντρωση.

Υγιεινές προτάσεις για ελαφριά σνακ είναι:
Μια δροσερή φρουτοσαλάτα με ποικιλία φρούτων μέλι, κανέλα και ξηρούς καρπούς
Γιαούρτι με φρούτα, μέλι και ξηρούς καρπούς
Γιαούρτι με μέλι ή μαρμελάδα ή γλυκό κουταλιού
Δημητριακά ολικής αλέσεως με ημίπαχο γάλα
Μπάρα δημητριακών ολικής αλέσεως με φρούτα ή με σοκολάτα
1 κομμάτι σοκολάτα υγείας ή παστέλι
Αποξηραμένα φρούτα
2-3 μπισκότα
Μικρή μερίδα κέικ ή γλυκό (κατά προτίμηση παρασκευασμένο στο σπίτι)

ΠΟΙΚΙΛΙΑ ΣΤΟ ΠΙΑΤΟ ΜΑΣ

Στη δύσκολη περίοδο των εξετάσεων είναι σημαντική η κατανάλωση τροφίμων από όλες τις ομάδες (γαλακτοκομικά, φρούτα, λαχανικά, ρύζι, μακαρόνια, κρέας, ψάρι) προκειμένου ο μαθητής να μη νιώθει στέρηση και να λαμβάνει όλα τα θρεπτικά συστατικά.

ΜΙΑ ΜΕΡΑ ΠΡΙΝ……

Η ημέρα που προηγείται των εξετάσεων είναι πολύ σημαντική για την επίδοση του μαθητή. Έχει να καταπολεμήσει έναν πολύ μεγάλο εχθρό, το άγχος.

Όλες οι δραστηριότητες αυτής της ημέρας πρέπει να είναι ευχάριστες για το παιδί, ώστε να αντιμετωπίσει το άγχος του και αυξήσει την αυτοπεποίθησή του. Η διατροφή είναι ένας από τους παράγοντες που μπορεί να βοηθήσει καθοριστικά προς αυτή την κατεύθυνση.

Είναι προτιμότερο η προηγούμενη ημέρα να περιλαμβάνει κάποιο οικείο και μάλιστα αγαπητό στο παιδί φαγητό, που θα του αυξήσει τη διάθεση και θα του προσφέρει ευχαρίστηση. Η επιλογή του φαγητού είναι καλό να γίνει από τον ίδιο το μαθητή με τη διακριτική καθοδήγηση των γονέων και ιδιαίτερα της μητέρας, καθώς είναι σημαντικό να είναι μεν γευστικό, αλλά ταυτόχρονα να μην είναι ιδιαίτερα πικάντικο και βαρύ, ώστε να αποφευχθούν πιθανά στομαχικά προβλήματα. Σε καμία περίπτωση δεν πρέπει την ημέρα αυτή το διαιτολόγιο να περιλαμβάνει κάποιο φαγητό που προκαλεί αποστροφή στο μαθητή, ακόμα κι αν είναι «δυναμωτικό»! Επιπλέον, πρέπει να αποφευχθεί οποιοδήποτε «καινούριο» φαγητό που δεν έχει ξαναδοκιμάσει το ίδιο το παιδί, καθώς υπάρχει πάντα ο κίνδυνος ένα ξένο προς το παιδί τρόφιμο να του προκαλέσει δυσανεξία ή στομαχικές διαταραχές, ιδιαίτερα λόγω του αυξημένου άγχους της ημέρας.

Μεγαλύτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στο δείπνο, καθώς ένα βαρύ βραδινό μπορεί να επηρεάσει την χαλάρωση και ξεκούραση του μαθητή και κατ' επέκταση την απόδοσή του την επόμενη ημέρα.

Ο ΜΥΘΟΣ ΤΟΥ ΚΑΦΕ

Η καφεΐνη του καφέ λειτουργεί ως διεγερτικό του κεντρικού νευρικού συστήματος. Σε μικρές ποσότητες βελτιώνει τις πνευματικές ικανότητες γιατί προκαλεί εγρήγορση και ελαττώνει το αίσθημα της κόπωσης του ατόμου. Η υπερβολική κατανάλωσή της όμως ενοχοποιείται για εκδηλώσεις νευρικότητας, άγχους και αϋπνίας. Σε άτομα που δεν πίνουν συχνά ή καθόλου καφέ αρκούν και μικρές ποσότητες καφέ, για να προκαλέσουν τα παραπάνω αρνητικά συμπτώματα. Οπότε η ποσότητα λήψης καφέ θέλει προσοχή ώστε οι υποψήφιοι να πετύχουν τον στόχο τους.

ΠΡΟΣΟΧΗ την ημέρα πριν τις εξετάσεις, η κατανάλωση καφέ ή άλλου καφεϊνούχου ροφήματος (αναψυκτικά τύπου cola, κλπ) και ιδιαίτερα τις βραδινές ώρες, θα πρέπει να αποφευχθεί.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΑ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ

Η λήψη συμπληρωμάτων πρέπει να συστήνεται αποκλειστικά από αρμόδιους επιστήμονες [διαιτολόγος, γιατρός. Σε γενικές γραμμές τα συμπληρώματα βοηθούν στην πνευματική λειτουργία, πλην όμως ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί σε κάποια που εμπεριέχουν καφεΐνη και μπορεί να υπερδιεγείρουν το νευρικό σύστημα.

Σε κάθε περίπτωση, ισχύει ότι η λήψη συμπληρωμάτων δεν αποτελεί υποκατάστατο μιας πλήρους και ισορροπημένης διατροφής. Αυτή επιτυγχάνεται μόνο μέσα από την πρόσληψη των τροφών.

ΔΙΑΙΤΑ ΑΔΥΝΑΤΙΣΜΑΤΟΣ: ΝΑΙ ή ΟΧΙ;

Θα πρέπει να τονιστεί ιδιαίτερα τόσο στους μαθητές, όσο και στους γονείς, ότι σε καμία περίπτωση δεν πρέπει κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας ή των ημερών των εξετάσεων να ακολουθείται οποιουδήποτε είδους δίαιτα αδυνατίσματος, καθώς προκαλούνται ευκολότερα εκνευρισμός, ευερεθιστότητα και κόπωση και παρατηρούνται μειωμένη συγκέντρωση, μνήμη και γενικότερα περιορισμένη απόδοση στο διάβασμα.

ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΑΝ ΠΑΡΕΤΕ ΜΕΡΙΚΑ ΚΙΛΑ

Μετά τις εξετάσεις, στις διακοπές σας, θα έχετε όλο το χρόνο για να επανέλθετε στην προηγούμενη κατάσταση.
ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΚΑΙ ΚΑΛΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ

Μαρία Χατζηπανταζή

Περιβάλλον

Το περιβάλλον ...βάλλεται

Τρί, 18/05/2010 - 20:26 — Μπετσιμέας Ζ.

Το εφιαλτικό σενάριο, ότι το περιβάλλον είναι και θα είναι το ζητούμενο του 21ου αιώνα, κερδίζει συνεχώς υποστηρικτές και θιασώτες. Τα δεδομένα συνεχώς αλλάζουν δραματικά και κανείς επιστήμονας δεν μπορεί πλέον να αποτυπώσει την εικόνα του πλανήτη δηλαδή την ίδια την ποιότητα της ζωή μας, τα αμέσως επόμενα πενήντα χρόνια. Ένα πρόβλημα που φάνταζε μακρινό και θα απασχολούσε κάποιες άλλες μελλοντικές γενιές, έγινε σύγχρονό μας. Αυτή η πραγματική διάσταση του προβλήματος μας οδηγεί σε μια αναδιοργάνωση «εκ βάθρων», ως κοινωνία και ως κοινωνούς.

Μπροστά σε αυτή τη πρόκληση, μοναδική αλλά και πιο καίρια αντιμετώπιση για να κατανοήσουμε αρχικά και να αντιμετωπίσουμε εν συνεχεία τη διάσταση του προβλήματος, είναι η εναργής απασχόληση με τη γνώση του προβλήματος. Συνεπώς είναι αναπόδραστη ανάγκη να κατακτήσουμε τις βασικές γνώσεις που θα μας οδηγήσουν σε κάποια ατομικά αλλά και συλλογικά συμπεράσματα και μέτρα αντιμετώπισης, σχετικά με το περιβάλλον και τις άμεσες και έμμεσες επιδράσεις στη ζωή μας. Πολλές φορές αντιλαμβανόμαστε γύρω μας την καταστροφή του, θυμώνουμε αλλά νοιώθουμε ανήμποροι να αντιδράσουμε και να αναστρέψουμε αυτά που συμβαίνουν γύρω μας, δηλώνουμε απλώς «το παρόν», εγκαταλείποντας όμως το μέλλον.

Ας εξοικειωθούμε αρχικά με τις βασικές έννοιες. Το περιβάλλον διακρίνεται σε ανθρωπογενές και φυσικό. Ανθρωπογενές είναι το περιβάλλον το οποίο δημιούργησε ο άνθρωπος με τα διάφορα τεχνολογικά και άλλα επιτεύγματά του. Φυσικό είναι το περιβάλλον το οποίο δημιουργήθηκε χωρίς την ανθρώπινη παρέμβαση και αποτελείται από τη χλωρίδα, τη πανίδα, το έδαφος, το υπέδαφος, τον αέρα και τα ύδατα. Όταν προσβάλουμε το περιβάλλον με οποιαδήποτε ανθρώπινη ενέργεια, είτε αφορά πράξη, είτε παράλειψη τότε αυτό οδηγεί σε ρύπανση ή υποβάθμισή του και επιφέρει δυσμενείς επενέργειες τόσο στα ίδια τα περιβαλλοντικά αγαθά όσο και στον άνθρωπο, που εξαρτάται από αυτά για την επιβίωση και την υγιεινή και ποιοτική διαβίωσή του και αποτελεί τον τελικό αποδέκτη κάθε προσβολής τους. Οι συνέπειες της προσβολής για τον άνθρωπο μπορεί να είναι άμεσες (π.χ. αναπνευστικά προβλήματα) ή έμμεσες (π.χ. μόλυνση τροφίμων), μπορεί να αφορούν λίγα άτομα (π.χ. η χρήση γεωργικών φαρμάκων) ή το σύνολο των ανθρώπων (π.χ. το φαινόμενο του θερμοκηπίου).

Με βάση τα παραπάνω, πρέπει να σημειωθεί ότι το περιβάλλον και η προστασία του από τις καταστροφικές επιδράσεις της τεχνολογικής προόδου, της απρογραμμάτιστης οικονομικής ανάπτυξης και του σύγχρονου καταναλωτικού τρόπου ζωής αποτελεί αντικείμενο επιστημονικής επεξεργασίας πλειάδας επιστημόνων. Επίσης, αποτελεί αντικείμενο νομικής ρύθμισης μέσω κανόνων δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου σε εθνικό και διακρατικό επίπεδο

Είναι πλέον πασίδηλο, ότι οι εκάστοτε προσβολές του περιβάλλοντος, αφορούν πέρα από την ατομική ζωή και τη συλλογική ζωή, καθότι είναι ανέφικτο και δυσαπόδεικτο να μπορέσει να υπάρξει ποσοτικός και ποιοτικός προσδιορισμός του συνολικού αριθμού των ατόμων που πλήττονται από αυτές τις προσβολές. Μέσα από αυτή την αναγκαιότητα της αντιμετώπισης των προσβολών κατά του περιβάλλοντος, έχει διαμορφωθεί σε εθνικό, κοινοτικό και διεθνές επίπεδο ένα πλούσιο πλαίσιο κανονιστικής ισχύος, το οποίο σκοπό έχει την προστασία του. Νομικά έχει εδραιωθεί, τόσο στο δημόσιο, όσο και στο ιδιωτικό δίκαιο, μια σειρά μέτρων και περιορισμών, που αποσκοπούν στον περιορισμό των φαινόμενων αυτών. Πιο απλά μπορούμε τόσο ως άτομα, όσο και ως συλλογικά συμμετέχοντες, δια της πολιτείας και άλλων συλλογικών δράσεων, να αντιμετωπίσουμε τις προσβολές κατά του περιβάλλοντος. Το άρθρο 24 του Συντάγματός μας, θέτει τις βασικές διακριτές γραμμές προστασίας και ακολουθούν διεθνείς συμβάσεις, αλλά και ειδικότεροι εθνικοί και κοινοτικοί κανόνες προς αυτήν την κατεύθυνση.

Το δημόσιο και ειδικότερα το διοικητικό δίκαιο είναι το προσφορότερο για την υλοποίηση της προστασίας του περιβάλλοντος,

ενώ το ποινικό δίκαιο συμβάλλει στο σωφρονισμό των υποκειμένων των προσβολών κατά του περιβάλλοντος. Οι νομοθέτες όμως δεν ήθελαν να σταματήσουν στη ποινική και κρατική (διοικητική) νομική αντιμετώπιση. Επιπλέον στη ¨φαρέτρα¨ του καθενός από εμάς ατομικά, υπάρχουν τα κατάλληλα νομικά μέσα να αντιμετωπίσουμε τις επιβολές κατά του άμεσου περιβάλλοντός μας. Έτσι και το ιδιωτικό δίκαιο, δίνει το δικαίωμα σε κάθε πολίτη να προασπίσει το άμεσο περιβάλλον που τον αφορά μέσα από αστικές αγωγές αλλά και με ταχύτερες διαδικασίες (ασφαλιστικά μέτρα), έτσι ώστε να μπορεί αφενός να αποτρέψει επικείμενο κίνδυνο για το περιβάλλον και αφετέρου να ζητήσει την αποκατάσταση της ζημίας που ενδεχομένως υπέστη το περιβάλλον, από τους υπεύθυνους.

Πέρα και πάνω όμως από κάθε νομοθετική πρόβλεψη και δικαστικό μέσο, για να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα της αλλοτρίωσης του περιβάλλοντος από τις ανθρώπινες ενέργειες, πρέπει να δημιουργηθεί το ηθικό υπόβαθρο στο σύνολο των ατόμων. Μόνο μέσα από την αποδοχή ότι νομοτελειακά όλες οι προσπάθειες του ανθρώπου για ανάπτυξη και οικονομική δραστηριότητα πρέπει να περνά μέσα από τον ηθικό αυτοέλεγχο του ατόμου και κατ' επέκταση της κοινότητας, της κοινωνίας, μπορούμε να οραματιζόμαστε και να ελπίζουμε ότι θα υπάρξει περιβαλλοντολογική παρακαταθήκη από εμάς για τις επόμενες γενιές. Χωρίς τον ηθικό αυτοέλεγχο κάθε αποσπασματική προσπάθεια, όσο φιλότιμη και αν είναι, φαντάζει μονοσήμαντη. Το άτομο πρέπει να αποτινάξει αγκυλώσεις του παρελθόντος και πρέπει να αναπτύσσει την κριτική σκέψη, την αυτοπεποίθηση και τον αυτοσεβασμό, να βρίσκει χώρο για καλλιέργεια της φαντασίας και της δημιουργικότητας, να κατοχυρώνει το δικαίωμα στις διαφορετικές απόψεις. Μόνο έτσι μπορεί να θεωρηθεί ότι έχει προοπτική και ότι ο σύγχρονος άνθρωπος, δεν θα βαπτιστεί ιστορικά καταστροφικός άπληστος και ποταπός.

Ο προβληματισμός αυτός καταλήγει στο συμπέρασμα, ότι αντί του άκρατου καταναλωτισμού και της αφηνιασμένης ανάπτυξης πρέπει να αντιτάξουμε ένα εναλλακτικό μοντέλου ζωής, αυτού της αειφόρου ανάπτυξης. Αειφόρος ονομάστηκε η ανάπτυξη που ικανοποιεί τις ανάγκες των τωρινών γενεών, χωρίς να εμποδίζει τις μελλοντικές γενεές να ικανοποιήσουν τις δικές τους ανάγκες.

Προτείνεται, λοιπόν, η διαμόρφωση ενός «**νέου περιβαλλοντικού ήθους**», που θα διαπερνά τη σχέση ανθρώπου με άνθρωπο αλλά και τη σχέση ανθρώπου-φύσης. Επίσης, προτείνεται ο επαναπροσδιορισμός της έννοιας της ανάπτυξης, ώστε να συμπεριλάβει τα πάγια αιτήματα της κοινωνικής ισότητας και δικαιοσύνης, της δημοκρατίας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Ολοκληρώνοντας θα ήθελα να αυτοπροβληματιστώ, αλλά και να σας προβληματίσω, τελικά: "**Μας ανήκουν όλα ή ανήκουμε σε όλα;**"

Μπετσιμέας Ζήσης
Εκπαιδευτικός, Νομικός

Πολιτισμός - Τέχνη

Περί Μουσείων...

Σάβ, 08/05/2010 - 15:55 — admin
Όνοματεπώνυμο Συντάκτη:
Αμβράζης Δημήτρης

Ο όρος "Πινακοθήκη" εντάσσεται διεθνώς στην έννοια Μουσείο και γι' αυτό εφαρμόζεται και στην Πινακοθήκη ο ορισμός του Διεθνούς Συμβουλίου Μουσείων (ICOM). Ο οποίος ορισμός μας λέει ότι το Μουσείο είναι ένας: "Οργανισμός μόνιμος, χωρίς κερδοσκοπικό χαρακτήρα, υποταγμένος στην υπηρεσία της κοινωνίας και της ανάπτυξης της και ανοιχτός στο κοινό, ο οποίος αποκτά, συντηρεί, μελετά, κοινοποιεί κι εκθέτει υλικές μαρτυρίες του ανθρώπου και του περιβάλλοντος του με σκοπό τη μελέτη, την εκπαίδευση και την ψυχαγωγία"

Και τι τον κάνουμε τον ορισμό αυτόν; Με τον ορισμό μπορούμε να καταλάβουμε μερικά πράγματα για το Μουσείο: ότι είναι ένας διαχρονικός οργανισμός, σταθερός στον χρόνο, με χαρακτήρα κοινωνικό και δημόσιο, με διαδικασίες που λαμβάνουνε χώρα εντός του μουσείου (απόκτηση, συντήρηση, μελέτη) και τελικό σκοπό την κοινοποίηση, την επικοινωνία με το κοινό, την εκπαίδευση και ψυχαγωγία του.

Το μουσείο πλέον ΔΕΝ είναι και δεν πρέπει να είναι μαυσωλείο αντικειμένων και αναμνήσεων, μια αποθήκη που περιέχει ένα παρελθόν ή απλός χώρος παράθεσης καλλιτεχνικών ρευμάτων, παρελθόντων και παρόντων. Αυτή ακριβώς η λειτουργία των μουσείων οδήγησε τους φουτουριστές να αναφωνήσουν «Μουσεία, νεκροταφεία!» (Φιλιππο Τομάζο Μαρινέτι, Ίδρυση και Μανιφέστο του Φουτουρισμού, 1909) και είχαν απολυτό δίκιο.

Για να γίνει ακόμα πιο επιτυχημένο στον ρόλο του το Μουσείο, υπάρχει η επιστήμη της Μουσειολογίας, «η επιστήμη του μουσείου». Με τον όρο Μουσειολογία εννοείται «το γνωστικό αντικείμενο που μελετά την απαραίτητη μεθοδολογία για την επίλυση όλων των θεωρητικών και πρακτικών θεμάτων που συνδέονται με τις λειτουργίες των μουσείων»

Τι σημαίνουν όλα αυτά τελικά; Ότι το μουσείο δεν είναι ένα απλό κτίριο με δυο τρεις υπαλλήλους, καρφιά στους τοίχους να κρεμάμε τα έργα που εκτίθενται και ένα πωλητήριο να έχουμε κανένα σουβέρ να βάζουμε το φραπέ πάνω και να πουλάμε μούρη ότι επισκεφτήκαμε ένα μουσείο το καλοκαίρι στο νησί που πήγαμε παραθέριση. Το Μουσείο είναι ένα πολιτιστικό ίδρυμα με στόχο πολιτιστικό, εκπαιδευτικό και ψυχαγωγικό. Το οποίο μας οδηγεί στις εξής σκέψεις:

Για να λειτουργήσει ένα μουσείο πολιτιστικά πρέπει να έχει τους αρμόδιους επιστήμονες, τους μουσειολόγους, μια επιλογή που φαντάζει μονόδρομος για όποιο μουσείο θέλει να συντηρηθεί και να διακριθεί στον 21ο αιώνα. Και μιλάμε για μουσειολογους με γνώσεις και εκπαίδευση ειδική, όχι κατ' όνομα. Στην Ελλάδα έχουμε μουσειολόγους και σχολές Μουσειολογίας; Έχουμε, και μάλιστα κάθε χρόνο τα πράγματα

γίνονται και καλυτέρα (http://web.auth.gr/MA-museology/#, http://cmc.panteion.gr/cmc/courses/museology, http://www.aegean.gr/culturaltec/mouseiologia.htm, http://arts.uoi.gr/) . Άρα το επιστημονικό προσωπικό υπάρχει και θα υπάρχει καθώς εκπαιδεύεται αυτή την στιγμή. Η θέληση να χρησιμοποιηθούν υπάρχει ωστόσο;

Το μουσείο μπορεί να έχει εκπαιδευτικό ρόλο με πολλούς τρόπους. Με ειδικές ξεναγήσεις που πέρα από απλή υπόδειξη θα περιέχουν και ουσιαστικές πληροφορίες, με ειδικά σεμινάρια και εκδηλώσεις ανοιχτές στο κοινό, σε απλή γλώσσα και με παρεχόμενο υλικό ώστε να γίνουν κατανοητά, με ειδικές εκδόσεις (δωρεάν ή μη), με δρώμενα που μπορούν να φέρουν το κοινό σε επαφή με το μουσείο και τις λειτουργιές του, με ίδρυση ομάδας «Φίλων του Μουσείου» ώστε να προωθείται η επαφή με το μουσείο συλλογικά και η γνωριμία των μουσειόφιλων μεταξύ τους. Ειδική μνεία και φροντίδα πρέπει να υπάρχει για τα παιδιά φυσικά, τα οποία πρέπει να εκπαιδευτούν σε έννοιες όπως: Μουσείο, Τέχνη, Συντήρηση Έργων Τέχνης, καλλιτεχνικά ρεύματα και καλλιτεχνική δημιουργία. Όλα αυτά είναι εν μέρει το αντικείμενο της Μουσειοπαιδαγωγικής, μιας νέας έννοιας η οποία αποσκοπεί στον εκπαιδευτικό ρόλο του Μουσείου. Φανταστείτε έναν κόσμο όπου τα παιδιά έχουν μάθει από μικρή ηλικία να βλέπουν ένα έργο τέχνης, να το ανέχονται (να μην αντιδρούν στην διαφορετικότητα ή την πολύπλοκη γλώσσα του καλλιτέχνη), να το «ερμηνεύουν» και τελικά να μαθαίνουν κάτι από αυτό! Δεν θα ήταν υπέροχο;

Σε πολλές περιπτώσεις το μουσείο σήμερα δεν είναι καν ελάχιστος ανταγωνιστής στον τομέα της ψυχαγωγίας απέναντι σε παραδοσιακές μορφές ψυχαγωγίας (καφετέρια, κινηματογράφος, ταβέρνα, εστιατόριο κλπ). Κι αυτό δεν αποτελεί εγγενές στοιχείο του μουσείου αλλά παράλειψη των σημερινών υπευθύνων μουσείου. Το μουσείο μπορεί και οφείλει να παρέχει κίνητρα στον ενδεχόμενο πελάτη να το προτιμήσει από τις παραδοσιακές μορφές ψυχαγωγίας. Πως; Με παροχή υπηρεσιών (art-café και εστιατόρια στον ευρύτερο χώρο του μουσείου) και με διαφήμιση των υπηρεσιών αυτών. Ας θυμηθούμε εδώ ότι ο ανταγωνισμός είναι εις βάρος των ενδεχόμενων υπηρεσιών που θα παρέχει ένα μουσείο άρα και οι ίδιες οι υπηρεσίες και η διαφήμιση πρέπει να είναι ποιοτικές και δυναμικές για να κερδίσουν ένα μερίδιο της αγοράς. Όσον αφορά τον όρο πελάτη και αν αυτός ταιριάζει σε ένα μουσείο, δεν πρέπει να δαιμονοποιούμε τέτοιες έννοιες. Το μουσείο δεν είναι κερδοσκοπικός οργανισμός ή επιχείρηση αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι έσοδα από ενδεχόμενες πωλήσεις ή υπηρεσίες δεν είναι καλοδεχούμενα, αρκεί βέβαια τα λεφτά αυτά να «επιστρέφουν» στο κοινό με αναβάθμιση των υπηρεσιών ή/και των εγκαταστάσεων του μουσείου.

Το Μουσείο και η εκάστοτε Πινακοθήκη είναι θεσμοί εξαιρετικά ωφέλιμοι για την κοινωνία ως θεσμοί εκπαιδευτικοί, ψυχαγωγικοί και πολιτιστικοί, αρκεί να το συνειδητοποιήσουν αυτό οι υπεύθυνοι όλων των μουσείων και να κάνουν κάτι γι' αυτό. Το αρμόδιο επιστημονικό προσωπικό υπάρχει πλέον, είναι νέο σε ηλικία, ορεξάτο για δουλειά και μπορεί να αναδιοργανώσει τα μουσεία στην Ελλάδα και να αλλάξει την ιδέα που έχει ο Έλληνας γι' αυτά.

Αμβράζης Δημήτρης

Ιστορικός Τέχνης

Απόφοιτος Τμήματος Πλαστικών τεχνών κι Επιστημών της Τέχνης,

Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Συντάκτης του Artfools.gr

Βιβλιογραφία

- *Για την Μουσειολογία και τον Πολιτισμό*, Μαρούλα Σκαλτσά, Εκδ. Εντευκτηρίου, Θεσσαλονίκη, 1999
- *Πανεπιστημιακές παραδόσεις, Εφαρμοσμένη Μουσειολογία Ι*, Φωτεινή Λέκκα, Ιωάννινα 2003

Πολιτισμός - Λογοτεχνία

Ανιχνεύοντας την ελληνική αρχαιότητα

Τετ, 12/05/2010 - 23:01 — Παύλου Ν.

«Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ»
Ένα έργο ερμηνείας μιας μεγάλης περιόδου της ελληνικής ιστορίας

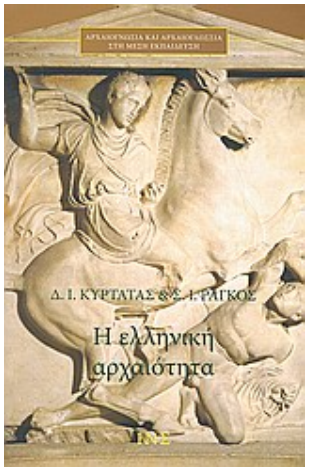

Το βιβλίο των πανεπιστημιακών Δ. Ι. Κυρτάτα και Σ.Ι. Ράγκου «Η ελληνική αρχαιότητα» (Εκδόσεις Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών «Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη», Θεσσαλονίκη 2010) αποτελεί, κατά τη γνώμη μου, ένα από τα κυριότερα εγχειρίδια αρχαίας ιστορίας που έχουν εκδοθεί στον τόπο μας. Ενταγμένο στο πρόγραμμα «Αρχαιογνωσία και Αρχαιογλωσσία στη Μέση Εκπαίδευση» που έχει ως στόχο να δώσει χρηστικά κείμενα, που αφορούν τα φιλολογικά μαθήματα του Γυμνασίου, αναδεικνύει πρότυπα συγγραφής που χρειάζεται οπωσδήποτε να ληφθούν υπόψη.

Όμως θα ήταν άδικο και θα υποβαθμίζαμε τη δουλειά του Δημήτρη Κυρτάτα και του Σπύρου Ράγκου, αν θεωρούσαμε ότι το βιβλίο τους κλείνεται στα στενά σχολικά όρια και αποσκοπεί να παραθέσει μόνο γεγονότα και χρονολογίες. Το αντίθετο μάλιστα! Είναι στην πραγματικότητα ένα εργαλείο δουλειάς για όποιον ενδιαφέρεται για την ελληνική αρχαιότητα, αφού έχει ως βασικό συστατικό του τη σύγχρονη επιστημονική έρευνα και τη εφαρμογή της στην κατανόηση ιστορικών κειμένων που αποτελούν πολιτισμικές βάσεις. Αυτό άλλωστε εμφανίζεται και στον πρόλογο, όπου οι συγγραφείς, αναφερόμενοι στον υπότιτλο που είναι «Πόλεμος-Πολιτική-Πολιτισμός», τονίζουν πως «Η σύνθεσή τους δείχνει έμμεσα ότι ο θεματικός πυρήνας του εγχειριδίου συμπλέκεται αναγκαστικά με τη σύγχρονη συζήτηση περί ιστοριογραφίας».

Οι αναγνώστες πληροφορούνται ακόμη και από τον Πίνακα Περιεχομένων ποια κείμενα έχουν γραφτεί από το Δ. Κυρτάτα και ποια από το Σ. Ράγκο, με το αρχικό του επιθέτου τους στο τέλος τους. Εκτός από αυτό που το βρήκα αρκετά χρηστικό μου έκανε πολύ ευχάριστη εντύπωση ο τίτλος των κεφαλαίων: είναι περιγραφικός με έναν ποιητικό τρόπο που θυμίζει αρχές ομηρικών ραψωδιών. Αναφέρω μερικούς: «Όταν οι πλειάδες ανατέλλουν, αρχίζει ο θερισμός», Να συγκαλείς τη συνέλευση των πολιτών σε διαστήματα τακτά», «Άραρα Χάραρα» «Η ωμότητα των δούλων είναι ανταπόδοση αδικημάτων», «Εγώ ειμί η άμπελος η αληθινή», «Όπως οι ηθοποιοί της τραγωδίας» κ.α.
Το βιβλίο έχει έναν βασικό κορμό που χωρίζεται σε τέσσερα μέρη στα οποία γίνεται λόγος για την αρχαϊκή, την κλασική, την ελληνιστική και τη ρωμαϊκή εποχή. Αρχικά ασχολείται με τον κόσμο που περιγράφουν τα ομηρικά και τα ησιόδεια έπη και τελειώνει με τις αναφορές στην ύστερη Αρχαιότητα στην οποία ο ρόλος του Μ. Κωνσταντίνου και των διαδόχων του ήταν καθοριστικός.
Βασική διαφοροποίηση του έργου σε σχέση με τα παραδοσιακά εγχειρίδια είναι και η «ηροδότεια» παρουσίαση της θεματολογίας, που αποτελεί ένα σπουδαίο εργαλείο της ιστοριογραφίας. Ξεκινώντας λοιπόν από ένα γεγονός που μπορεί να φαίνεται απλό και καθημερινό, και ίσως να αφορά ακόμη και ένα μόνο πρόσωπο, ξετυλίγονται πτυχές που έχουν επηρεάσει όλο τον ελληνισμό και αποτελούν κομβικά σημεία στην πορεία του. Ένα σχετικό παράδειγμα που δίνεται στη συνέχεια προέρχεται από το κεφάλαιο «Είναι ωραίο να πεθαίνει ο γενναίος άνδρας πέφτοντας στην πρώτη γραμμή». Το υπογράφει ο Δημήτρης Κυρτάτας και αναφέρεται αρχικά στην περιπέτεια του ποιητή Αρχίλοχου, που αναγκάστηκε να πετάξει την ασπίδα του, κάτι που μάλλον δεν τον στενοχώρησε καθόλου. Κατόπιν, με αφορμή αυτό το γεγονός, περιγράφονται τα όπλα των Ελλήνων, οι πολεμικοί σχηματισμοί τους και πληροφορίες για τις συγκρούσεις. Ή το κεφάλαιο «Εγώ ειμί η άμπελος η αληθινή» που ξεκινάει με μία αριστοτεχνική αφήγηση για τη μεγαλομανία του Νέρωνα, η οποία εκδηλώθηκε στην πρόθεσή του να διορυχθεί ο Ισθμός της Κορίνθου και καθιέρωσε μουσικούς διαγωνισμούς στην Ολυμπία, στους οποίους λάβαινε και ο ίδιος μέρος. Στη συνέχεια, αυτά τα γεγονότα γίνονται συνδετικός κρίκος που αναδεικνύουν σε ένα κλίμα αντίθεσης το έργο του Παύλου (στο οποίο βασικό σημείο, σε σχέση με τη θεματολογία του βιβλίου, είναι η επίσκεψή του στην Αθήνα). Και το κεφάλαιο προχωράει με αναφορές στη δημιουργία των χριστιανικών κοινοτήτων, στο έργο του Δίωνα του Χρυσόστομου, στον Πλίνιο το νεότερο, στον αυτοκράτορα Αδριανό και στον Περεγρίνο. Με αυτό τον τρόπο προβάλλονται αντιπροσωπευτικές μορφές και καταστάσεις της Ύστερης αρχαιότητας που αναμφίβολα κινούνταν μέσα στα πλαίσια του ελληνικού πολιτισμού.

Οι διαπιστώσεις του Δ. Κυρτάτα και του Σ. Ράγκου οδηγούν στο συμπέρασμα πως η ιστορία του ελληνισμού είναι στην πραγματικότητα μία ιστορία μακράς διάρκειας. Επεξηγούν μάλιστα και το σχετικό όρο αναφέροντας πως (σ. 406) «Από την προοπτική του εξωτερικού παρατηρητή που βλέπει τις αδρές μόνο γραμμές της ιστορικής ροής "μακρά διάρκεια" σημαίνει τη σχετική ενιαία κοινωνική δομή, οικονομική οργάνωση και πνευματική συγκρότηση ενός χώρου για πολλούς αιώνες». Βεβαίως στο τέλος τονίζουν πως οι όποιες αρχαιοελληνικές επιβιώσεις ή αναβιώσεις εμβολιάστηκαν πλέον στο σώμα του χριστιανισμού, και δεν έχουν μία αυτόνομη δική τους ζωή. Αυτό μου θύμισε τους στοχασμούς του Μ. Βασίλειου, τους οποίους αναδεικνύει ο Σ. Ράγκος στο κεφάλαιο «Ήρθε η ώρα για να δοξαστεί ο Υιός του Ανθρώπου». Εδώ λοιπόν κάνοντας λόγο για την άποψη του επισκόπου Καισαρείας που τόνιζε πως ο χριστιανός μοιάζει με τη μέλισσα που παίρνει το νέκταρ από όλα τα άνθη υπογραμμίζει πως ο πιστός μπορεί με σωστή καθοδήγηση, να μελετάει τους Έλληνες της αρχαιότητας, χωρίς να έχει προβλήματα με τη σωτηρία του.

Δε χωράει αμφιβολία πως η γνώση της ιστορίας της ελληνικής αρχαιότητας δεν αφορά μόνο τους ιστορικούς, αλλά όλη την ελληνική κοινωνία, αφού βοηθάει στην αυτογνωσία μας και δίνει εργαλεία που ερμηνεύουν (και) τη σημερινή πραγματικότητα που είναι αρκετά ζοφερή. Κάτω από αυτή την προοπτική το βιβλίο των Δ. Κυρτάτα και Σ. Ράγκου αποτελεί ένα πολύτιμο έργο που δίνει ερεθίσματα για καλύτερη γνώση μιας μεγάλης περιόδου της ιστορίας μας, και μπορεί να αποτελέσει αφετηρία για γόνιμους προβληματισμούς.

Νίκος Παύλου
Θεολόγος - Ιστορικός

ΝΙΚΟΣ ΘΕΜΕΛΗΣ: Ένας μεγάλος, σύγχρονος λογοτέχνης.

Σάβ, 08/05/2010 - 08:03 — Ανδρεοπούλου Ε.

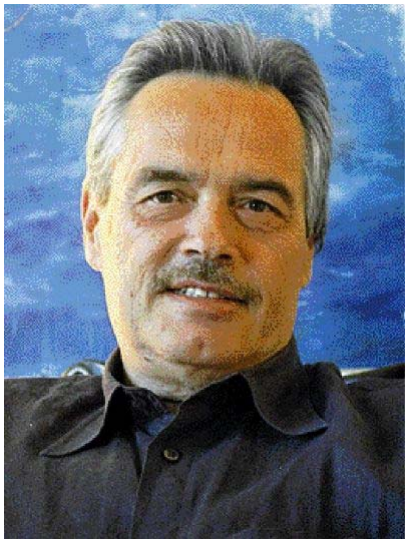

Ο Νίκος Θέμελης είναι ένας νέος δημιουργός, που χαράζει δρόμους στα πρότυπα των μεγάλων κλασικών συγγραφέων του ρεαλισμού. Αριστοκράτης της πένας, συναγωνίζεται σε αφηγηματική ευχέρεια τους μεγάλους δημιουργούς της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας. Διαθέτει ζωντανή αναπαραστατική ικανότητα προσώπων, πραγμάτων, χώρων, ολόκληρης κοινωνίας. Τα έργα του, μυθιστορήματα-ποταμοί, αποτελούν μια τριλογία.

Κοσμοπολίτης ηθογράφος, περιγράφει πρόσωπα και χώρους που του είναι οικείοι. Γνωρίζει καλά την ανθρώπινη ψυχή, διεισδύει στα βάθη της, την ανατέμνει και αποκαλύπτει όλες τις πτυχές του χαρακτήρα των ηρώων του, φωτίζοντάς τους από παντού. Έτσι, δημιουργεί ολοκληρωμένους χαρακτήρες, που με τον πλούσιο ψυχισμό τους εξασφαλίζουν στο έργο εξωτερική αλλά και εσωτερική δράση. Μα πάνω απ' όλα με τη δύναμη της πένας του πλάθει χαρακτήρες που θα μπορούσαν να σταθούν πρότυπα ζωής.

Οι τίτλοι των μυθιστορημάτων του είναι μονολεκτικοί με μεγάλο νοηματικό υπόβαθρο, που αφορά κατά πρώτον, τη ζωή των ηρώων του και κατά δεύτερον, την ιστορία των λαών που εμφανίζονται στις σελίδες των μυθιστορημάτων του.

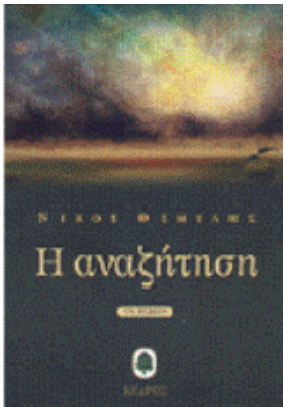

Στο πρώτο του έργο, την «Αναζήτηση»,(Κέδρος, 1998), πετυχαίνει ένα δύσκολο στόχο΄ να συνδέσει με αριστοτεχνικό τρόπο, «έξι αφηγήσεις γύρω από μια μυθιστορία», όπως λέει ο ίδιος. Για ένα πρωτοεμφανιζόμενο λογοτέχνη, είναι μεγάλος άθλος το πώς κατόρθωσε να δέσει τα νήματα των εξομολογήσεων έξι αφηγητών,

χωρίς να δημιουργούνται χάσματα, πώς πέτυχε να συμπληρωθεί το ψηφιδωτό της προσωπικότητας του κεντρικού ήρωα, του Νικολή εφέντη, και ν'αποκαλυφθεί η ζωή και η δράση του ήρωα, που είχε γίνει μύθος στα στόματα των Μικρασιατών (Σμυρναίων και Μανησαλήδων).

Ο κεντρικός ήρωας, ένα νέο παιδί, που πληγωμένο από τη φυγή του πατέρα του, αναζητά μακριά από τον τόπο του, το δικό του δρόμο, θα αγωνιστεί φιλότιμα, με πείσμα και τιμιότητα να χτίσει το δικό του κόσμο, ένα κόσμο ακέραιο, διαποτισμένο από αρχές πανανθρώπινες, όπως η δικαιοσύνη και η ισότητα. Εργάζεται σκληρά και χτίζει ένα όνομα που το σέβονται και το τιμούν όλοι –Έλληνες, Αρμένιοι, Τούρκοι και Ευρωπαίοι – χωρίς να καταχραστεί την ξένη περιουσία που ανέλαβε να διαχειριστεί. Είναι ένας οραματιστής που αναζητά έναν καλύτερο κόσμο, που θα τον φωτίζει η παιδεία και στον οποίο θα έχουν καλύτερη μοίρα οι αγράμματοι εργάτες του υποστατικού του.

Μολονότι βίωνε την άρνηση από την ίδια του τη γυναίκα, μια κακομαθημένη αρχόντισσα, που δεν τον θεωρούσε αντάξιό της, εκείνος αγωνίστηκε να διασφαλίσει τα οικονομικά συμφέροντα της γυναίκας του, να εδραιώσει ξανά το κύρος των εμπορικών δραστηριοτήτων του πεθερού του, αλλά να προσφέρει και κοινωνικό έργο. Ο Νικολής εφέντης ήταν αξεπέραστος σ΄όλα τα στοιχεία της προσωπικότητάς του.

Η ζωή της Σμύρνης, ο κόσμος της και ο τόπος, η Μανησά- ένα χωριό έξω από τη Σμύρνη- η Μυτιλήνη, ο Μόλυβος ζωντανεύουν μέσα στις σελίδες του μυθιστορήματος και καθηλώνουν τον αναγνώστη.

Στο δεύτερο μυθιστόρημά του, την «Ανατροπή», (Κέδρος,2000), κινείται με άνεση σε ένα κόσμο που γνωρίζει την πάλη των ιδεών του τέλους του 19ου και των αρχών του 20ου αιώνα, του αιώνα της ανατροπής των πάντων, που από το ξεκίνημά του θα γνωρίσει μεγάλες ταραχές, αιματηρά γεγονότα και αλλαγές κοινωνικών συστημάτων.

Εδώ η δράση απλώνεται από τη Βιέννη, την Τεργέστη και τις Παραδουνάβιες περιοχές ως την Πόλη και από τη Σιάτιστα και το Ζαγόρι ως τη Σαλονίκη και την Οδησσό. Ο κεντρικός του ήρωας, ο Θωμάς από το Ζαγόρι- ο εξαφανισμένος πατέρας του Νικολή-εφέντη, ήρωα της «Αναζήτησης»- συνεργαζόταν εμπορικά με τον καρδιακό του φίλο, τον Ευάγγελο το Σιατζιστινό, οργώνοντας την Οθωμανική Αυτοκρατορία και ταξιδεύοντας στην κεντρική Ευρώπη. Μια ιστορία που αγγίζει τα όρια της αντρικής τιμής, αλλά ταυτόχρονα τον εκθέτει στο οικογενειακό του περιβάλλον και τον κοινωνικό περίγυρο, αφού εγκαταλείπει την πρώτη σύζυγο και τα παιδιά του, τον φέρνει στην Οδησσό παντρεμένο με την κόρη του άλλοτε συνεργάτη και φίλου του. Εκεί, στον τόπο που έζησε τα παιδικά του χρόνια, περνά την υπόλοιπη ζωή του. Δημιουργεί οικογένεια και αναπτύσσει μεγάλη επιχείρηση μεταφοράς προϊόντων επιδεικνύοντας τιμιότητα, υπευθυνότητα και εργατικότητα μέχρι το θάνατό του, στη μεγάλη εξέγερση στο λιμάνι της Οδησσού, μετά την προσάραξη του θωρηκτού Ποτέμκιν και την ανταρσία του πληρώματός του.

Μέσα από τις σελίδες αυτού του μυθιστορήματος παρακολουθούμε ακόμη τη μεγάλη προσφορά των δημογερόντων, των εμπόρων και των Ελλήνων της διασποράς στη διαφύλαξη της ταυτότητας του ελληνισμού, με την ίδρυση σχολείων, την πνευματική αναγέννηση του τόπου τους και τον απελευθερωτικό αγώνα στη Μακεδονία, όπου ο ήρωας έχασε τον πρωτότοκο γιο του.

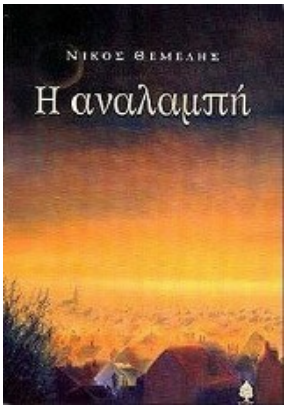

Στο τρίτο έργο του, την «Αναλαμπή»,(Κέδρος 2003), ο συγγραφέας μετατοπίζεται τοπικά και χρονικά. Η ιστορία του βασικά

τοποθετείται στην Αθήνα, αλλά μεταφέρεται και για κάποια χρόνια , τα χρόνια των σπουδών του ήρωα, του Στέφανου, στο Βερολίνο. Το χρονικό πλαίσιο της δράσης είναι η χρονική περίοδος 1893-1936.

Η νεότερη ελληνική ιστορία ζωντανεύει μέσα από τις σελίδες αυτού του μυθιστορήματος΄ οι αγωνίες για την απελευθέρωση της Κρήτης, οι αγώνες για το γλωσσικό, η άνοδος του Βενιζέλου, οι Βαλκανικοί πόλεμοι, ο Α΄ Παγκόσμιος, ο Διχασμός, οι εμφύλιες διαμάχες, οι επίστρατοι, η Μεγάλη Ιδέα, η αποτυχία του Βενιζέλου στις εκλογές του `20, η επαναφορά του Κων/νου και η Μικρασιατική καταστροφή.

Η ματιά του διεισδυτική, δε στέκεται στα πολιτικά και κοινωνικά γεγονότα μόνο, αλλά ασκεί και αμερόληπτη κριτική για τις αιτίες που τα προκάλεσαν.

Συγκρούσεις ιδεών, και μάλιστα σε συγγενικούς κύκλους, ορίζουν την ιδεολογία της εποχής, ιδεολογία βασιλοφρόνων από τη μια και φιλελευθέρων από την άλλη, ενώ πληθαίνουν και οι νύξεις για τη διάδοση μιας νέας ιδεολογίας που πρέσβευε την κοινωνική ισότητα και τη δικαιοσύνη, της σοσιαλιστικής.

Κυρίαρχη η πίστη στο Βενιζέλο, η ανάγκη για πραγματική δημοκρατία, η ανάγκη να ξαναβρεί το έθνος την ταυτότητά του, επαναβαπτιζόμενο στα νάματα της αρχαιογνωσίας, καθώς πίστευε ο θείος του Στέφανου, ο Δημητράκης, που εναγωνιωδώς προσπαθούσε να εξακριβώσει τη συνέχεια του ελληνισμού, από την αρχαιότητα μέχρι την εποχή του με ενδιάμεσο σταθμό το Βυζάντιο,ιδέες που είχε εμφυσήσει στον ανεψιό του. Ήταν λάτρης του γερμανικού πολιτισμού, γιατί αναγνώριζε την αξία του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού, που αποτέλεσε το έναυσμα για την πολιτισμική ανάπτυξη του δυτικού κόσμου.

Το ίδιο έντονα προβάλλουν και οι κοσμοϊστορικές αλλαγές που συγκλόνισαν τη Γερμανία με την πτώση του Κάιζερ, την ανακήρυξη της δημοκρατίας από τους σοσιαλδημοκράτες και την εμφύλια σύρραξη του `19 με εκατοντάδες θύματα στο Βερολίνο. Ο ύμνος της πραγματικής δημοκρατίας που δίνει «περισσότερη ελευθερία στην ατομικότητα του καθένα», βρίσκει σύμφωνο και τον ήρωα του έργου, το Στέφανο, ένα μοναχικό νέο, που απεχθάνεται τη βία και παρακολουθεί σα θεατής όλα τα συγκλονιστικά γεγονότα που συμβαίνουν στη Γερμανία, μολονότι σπουδάζει στο Βερολίνο, ακόμα και τα γεγονότα στο πανεπιστήμιο που φοιτά και που αφορούν την ψήφο των αλλοδαπών φοιτητών.

Η ζωή της οικογένειας του Διαμαντή και της Αριστέας Λέκκα καθώς και των οικογενειών τους σε πρώτο πλάνο, με όλες τις μικρολεπτομέρειες της καθημερινότητάς τους, αλλά και τα πολιτικά και κοινωνικά γεγονότα αυτής της εποχής, άλλοτε άμεσα και άλλοτε έμμεσα, συμπλέκονται χωρίς να διασαλεύεται η συνοχή και η λογική σύνδεση του εκτεταμένου υλικού.

Η εύθραυστη ισορροπία της οικογένειας Λέκκα τελικά δεν καταστρέφεται, αφού ο ήρωας προτιμά να ζήσει μόνος του το δράμα της αποκάλυψης της συγκλονιστικής αλήθειας, ότι είναι νόθος και μάλιστα γιος του πατέρα του που τον υιοθέτησαν, πράγμα που δεν γνωρίζει η θετή του μητέρα. Ώριμα σκεφτόμενος ο ήρωας βλέπει ότι δεν θα ωφελήσει κανέναν η αποκάλυψη της αλήθειας. Προπάντων σκέφτεται ότι δεν αξίζει να πληγωθεί η γυναίκα αυτή που έκανε σκοπό της ζωής της τη φροντίδα, την ανατροφή και τη μόρφωσή του, σα να ήταν πραγματικό της παιδί.

Εκείνο που συνδέει το έργο αυτό με τα δύο προηγούμενα, είναι ότι ο Δημητράκης Παπαδόπουλος, αδελφός της θετής του μητέρας, που γνωρίζει όλη την αλήθεια, είναι ο δικηγόρος του Νικολή – εφέντη και ως εκ τούτου γνωρίζονται οι δυο οικογένειες, ο δε Στέφανος γίνεται φίλος του γιου του Νικολή- εφέντη, του Κωσταντή. Αυτή η φιλία τους καλλιεργείται περισσότερο και ανθίζει με την εγκατάσταση του νέου στον Πειραιά, μετά

τον ξεριζωμό τους από τη Μικρά Ασία. Ο γιος δε του Κωσταντή, βαφτίζεται από τη θετή μητέρα του Στέφανου.

Ρεαλιστικότατη γραφή, ανάλογη των κορυφαίων Ευρωπαίων του ρεαλισμού, αποτυπώνει το πολιτικοκοινωνικό γίγνεσθαι παράλληλα με την πορεία κάποιων ηρώων και συμπυκνώνει την ωριμότητα και τη σοφία μιας ολόκληρης ζωής.

Ανδρεοπούλου Ευανθία
*Αναδημοσίευση από την εφημερίδα "**Η φωνή του Συκουρίου**", τεύχος 20.*

Ελληνικά τοπία

Τετ, 19/05/2010 - 00:01 — Ανδρεοπούλου Ε.

Ι. Κάστρο Πλαταμώνα

Ολόχρυση κορώνα, στεφανώνεις

την κεφαλή βασιλικής μορφής,

πληθωρικά αιωρούμενης

πάνω σε χρυσογάλανο θρόνο.

ΙΙ. Ύδρα

Σπίτια θεμελιωμένα στα βράχια

κατρακυλούν ως το λιμάνι συντροφικά,

σκαρφαλωμένα το ένα στη ράχη τ' αλλουνού,

μοναχικά και περίφανα,

με μάτια ολάνοιχτα στραμμένα

στο παιχνίδισμα του φωτός

πάνω στο ελαφρό ρυτίδωμα του νερού.

ΙΙΙ. Σάμος

Πυγολαμπίδες σκαρφαλωμένες στην πλαγιά

γλιστρούν μαλακά ως την ακτή.

Καράβι η ψυχή ξανοίγεται

για ταξίδι μακρινό.

Η θάλασσα ακινητεί’

ασημένιος διάδρομος

διαγράφεται στα νερά της

ανοίγοντας της το δρόμο.

IV. Πέτρινα χωριά

Μεγάλο και μικρό Πάπιγγο

Πέτρινα χωριά στη ράχη της γης πελεκημένα

αγγίζουν τον προστατευτικό θόλο του ουρανού.

Λιτή, απέρριτη ομορφιά,

περήφανη αντοχή,/ σμιλευμένη στο ακονιστήρι του χρόνου.

Ψυχές δουλεμένες στο αμόνι

με υλικά ανθεκτικά.

Ψυχές ταξιδιάρικες, νοσταλγικές,

πνεύματα

χρεωμένα τη μοίρα του τόπου.

Πόσο η αγάπη σας επέστρεψε δημιουργική!

Ανδρεοπούλου Ευανθία

ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ

Σάβ, 08/05/2010 - 16:25 — admin
Ονοματεπώνυμο Συντάκτη:
Κουκούλης Γεώργιος

Σε μια κοινωνία που καθημερινά διαπιστώνουμε ότι το ατομικό συμφέρον επικρατεί επί του συλλογικού, όπου το προσωπικό όφελος κυριαρχεί επί του κοινωνικού, ο εθελοντισμός έρχεται για να προσδώσει στον ατομικισμό τη συλλογική και κοινωνική του διάσταση. Ο εθελοντισμός δίνει νόημα και περιεχόμενο σε πανανθρώπινες αξίες, λιγότερο ή περισσότερο ξεχασμένες, όπως είναι η κοινωνική αλληλεγγύη, η κοινωνική προσφορά, η αγάπη προς τον συνάνθρωπό. Συνιστά μια επιμορφωτική λειτουργία η οποία συνδυάζει «τον έρωτα του ερασιτέχνη, τη συνέπεια του επαγγελματία, την πειθαρχία του στρατιώτη και την ανιδιοτέλεια του ανώτερου ανθρώπου».

Το πεδίο δράσης του εθελοντισμού δεν είναι μόνο αυτό της κοινωνικής φροντίδας, αλλά πολύ μεγαλύτερο και ευρύτερο. Αναφέρω για παράδειγμα ότι πολλές εκστρατείες για θέματα αναλφαβητισμού, εμβολιασμών, πρόληψης και ενημέρωσης, αλλά και προστασίας του περιβάλλοντος στηρίχθηκαν και στηρίζονται στην εθελοντική εργασία και προσφορά.

Ο εθελοντισμός έρχεται να συμπληρώσει τη δημόσια δραστηριότητα, όπως αυτή εκφράζεται και υλοποιείται σε όλους τους τομείς, αλλά και την ιδιωτική παρουσία, που παίρνει συχνά τη μορφή της φιλανθρωπίας, και εκφράζεται σε ατομικό επίπεδο. Καμιά από τις δράσεις αυτές δεν είναι ανταγωνιστική με την άλλη. Βεβαίως το κράτος έχει την κύρια ευθύνη να σηκώσει το βάρος σε όλα τα επίπεδα. Βεβαίως και θέλουμε και τιμούμε τη φιλανθρωπία, αλλά ο εθελοντισμός πέρα και πάνω από προσωπικά οφέλη, αποτελεί την υπέρτατη μορφή κοινωνικής δράσης και προσφοράς που οι σημερινές κοινωνίες πρέπει να αναζητούν και να αναδεικνύουν καθημερινά.

Αποτελεί τον πλέον κατάλληλο οδηγό για να αλλάξουμε τη νοοτροπία των αγκυλωμένων κοινωνικών συμβάσεων και της απαξίωσης των ιδεών. Στις μέρες μας, το εθελοντικό κίνημα οφείλει να αποτελεί την υγιή αντίδραση και απάντηση της οργανωμένης κοινωνίας σε φαινόμενα αδράνειας και αποχής. Ο εθελοντισμός οφείλει να αναδεικνύεται ως ένας τρίτος πυλώνας στον κοινωνικό βίο. Ένας πυλώνας, ο οποίος πέρα από τους δύο παραδοσιακούς αμιγείς χώρους, του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, περιλαμβάνει όλες τις ενεργές

δυνάμεις και δράσεις που αφιερώνονται στην ανάληψη του πολύπλευρου κοινωνικού έργου που καλείται να επιτελέσει. Με αυτή την έννοια, μπορεί ακόμα να χαρακτηρισθεί ως μια νέα μορφή πολιτικής, που εκφράζει το ευγενέστερο νόημα της και δίνει τη δυνατότητα της άμεσης συμμετοχής όλων των πολιτών, ανεξαρτήτως κοινωνικής τάξης και επαγγελματικής ιδιότητας. Επιβάλλεται συνεπώς, να προστατεύσουμε την εθελοντική δράση από τα φαινόμενα λήθης.

Η ανάπτυξη του εθελοντικού κινήματος σήμερα, είναι επιτακτική ανάγκη, και πρέπει να έχει την αμέριστη ενθάρρυνση και υποστήριξη από όλους μας , έτσι ώστε να μπορέσει να αποδείξει και να διευκολύνει τη θέληση, την προσφορά και την αγάπη του κάθε ατόμου που θα ενταχθεί σε αυτή την κινητοποίηση.
Ο εθελοντισμός δεν είναι ζήτημα επιβολής. Είναι προσφοράς ψυχής.

Κουκούλης Γεώργιος
Διευθυντής Γυμνασίου Τσαριτσάνης
Πρόεδρος Φιλανθρωπικού & Πολιτιστικού
Συλλόγου Αμπελώνα ¨Η ΑΡΩΓΗ¨

…και οι μαθητές γράφουν

Γράμμα στη Leluka

Σάβ, 08/05/2010 - 07:44 — Τσιούρβα Π.

Με αφορμή την Παγκόσμια εκστρατεία "1GOAL: Ένα μάθημα για όλους" γράψαμε ένα γράμμα στη φίλη μας Leluka - που "υιοθετήσαμε" μέσα από το πρόγραμμα αναδοχής της ActionAid" την προηγούμενη σχολική χρονιά - στο μακρινό Λεσόθο της Αφρικής.

Θα θέλαμε να πιστεύουμε ότι συμβάλαμε και μεις στο να βάλουμε ένα ακόμη Goal στην εκπαίδευση. Να γίνουμε ένα θετικό παράδειγμα ώστε να μας ακολουθήσουν σ' αυτόν το δρόμο και άλλα παιδιά...

Dear Leluka,

We are thinking of you! We are students of B' Class in the 14th high school of Larissa. We are 25 students in the classroom, 11 girls ad 14 boys. Larissa is a big town in the centre of Greece. We are lucky that we go to the school but unfortunately we have a lot of studying (homework). In our sparetime we usually play basketball, football, we learn pounting and foreign languages as English, French, German etc.

We are huppy to help you and please do not hesitate to ask whatever you need!!

Lots of love

your new friends!!!

Our Names

Matthildi, Vassiliki,George, Kostas, Chris, Jonny, Helen, Matina, John, John, Marios, Dimos, Jim, Kostas, Thanos, Thanasis, Lydia, Froso, Marianthi, Helen, Ifigeneia, Alexandros, Marianna, Vaso, Chris.

Mind Mosaic

Δευ, 17/05/2010 - 13:55 — Κατερίνα Σ.

Μια ομάδα παιδιών της δευτέρας γυμνασίου περιγράφουν, αναλύουν και αξιολογούν τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα Mind Mosaic. Το πρόγραμμα υλοποιήθηκε το σχολικό έτος 2009 -2010, μετά από προτροπή των εκπαιδευτικών Κακκάβα Σ. και Χατζηπανταζή Μ., καθηγήτριες Εικαστικών και Οικιακής Οικονομίας αντίστοιχα.

"Τα δικαιώματα των ανθρώπων είναι ένα θέμα πολύ σημαντικό, που μας αφορά όλους και μας απασχολεί όλο και περισσότερο στις μέρες μας. Γι' αυτό και όταν μας προτάθηκε να συμμετέχουμε στο πρόγραμμα Mind Mosaic, δεχθήκαμε όλοι με μεγάλο ενθουσιασμό. Το πρόγραμμα αφορούσε σε ευαίσθητα θέματα όπως τα ανθρώπινα δικαιώματα, την ελευθερία, την ισότητα.

Σαν ομάδα έπρεπε να δημιουργήσουμε μικρά κείμενα ή ζωγραφιές σχετικά με την ισότητα - ένα θέμα που επιλέχθηκε μετά από ψηφοφορία από την πλειοψηφία των μαθητών/τριών.

Το κάθε παιδί επέλεξε μια καρτέλα με κάποια υποκατηγορία της ισότητας όπως για παράδειγμα οι φυλετικές διαφορές, η διαφορετικότητα ανάμεσα στους λαούς και τα έθνη κ.α. Πάνω στις καρτέλες ο κάθε μαθητής/τρια εξέφρασε τη γνώμη του για το συγκεκριμένο θέμα, είτε με ένα σύντομο κείμενο, είτε με μια συμβολική ζωγραφιά. Όλες οι καρτέλες τοποθετήθηκαν στο χάρτη Mind Mosaic - το χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης - για να σταλεί στους διοργανωτές του διαγωνισμού.

Παράλληλα, και με αφορμή το πρόγραμμα, η ομάδα μας επισκέφθηκε τη Δημοτική Πινακοθήκη Λάρισας και θαύμασε την υπέροχη έκθεση του γιατρού Ι. Κατσίγρα, όπως και την έκθεση φωτογραφίας του μεγάλου φωτογράφου της πόλης, Τάκη Τλούπα. Μέσω αυτής της επίσκεψης μπορέσαμε να θαυμάσουμε μερικούς από τους ωραιότερους πίνακες της συλλογής και να γνωρίσουμε από κοντά την τέχνη της φωτογραφίας με ξεναγό την Βάνια Τλούπα, κόρη του γνωστού καλλιτέχνη -φωτογράφου.

Για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα έπρεπε απλά να περιμένουμε την έγκριση της εργασίας μας που με τόσο ενθουσιασμό προσπαθήσαμε να είναι όσο το δυνατόν αρτιότερη. Δυστυχώς δεν προκριθήκαμε. Το γεγονός αυτό όμως πέρα από την αρχική αναπόφευκτη απογοήτευση δεν μας άφησε καμία πικρία. Είχαμε δει και είχαμε μάθει τόσα πολλά, είχαμε γελάσει, είχαμε συνεργαστεί, είχαμε δημιουργήσει...! Ήταν τελικά μια πολύ όμορφη εμπειρία!

Κατερίνα Δάσιου, Ματίνα Γκουκγουλιά,
Κατερίνα Ζέππου, Μαρία Εξάρχου,
Σταυριάννα Δεδικούση.

Θέλουμε να ευχαριστήσουμε την κα Κακάβα Σ. και την κα Χατζηπανταζή Μ. για την υποστήριξη και τη βοήθειά τους.

Σπασμένο; Ευχαριστώ δεν θα πάρω...

Πέμ, 11/03/2010 - 16:39 — Μπαντούλη Δ.

Η εργασία αυτή ασχολήθηκε με ένα φαινομενικά αθώο ζήτημα, την πειρατεία λογισμικού. Οι περισσότεροι από εμάς έχουμε έστω ένα πρόγραμμα το οποίο έχουμε αντιγράψει από έναν φίλο μας ή έχουμε αγοράσει από πλανόδιους πωλητές.

Η ανάλυση του θέματος ξεκινάει με την περιγραφή του προβλήματος και την καταγραφή του μεγέθους του, και τέλος παρουσιάζονται ορισμένοι τρόποι ελέγχου και επιτήρησης του φαινομένου.

Τι είναι λογισμικό

Το λογισμικό, το σύνολο δηλαδή των προγραμμάτων του υπολογιστή, είναι ένα απαραίτητο εργαλείο για τον καθένα. Η χρήση του καθιστά τις επιχειρήσεις αποτελεσματικότερες, περισσότερο παραγωγικές και συντελεί στη μείωση του κόστους

λειτουργίας. Τα εξειδικευμένα προγράμματα αποτελούν ένα πολύτιμο μέσο για τους αρχιτέκτονες, μηχανικούς, και όλους τους επαγγελματίες.

Τι είναι πειρατεία λογισμικού

Πειρατεία λογισμικού είναι η κλοπή προγραμμάτων λογισμικού με την παράνομη αντιγραφή ή πλαστογράφηση γνήσιων προϊόντων και την διανομή πλαστών και παράνομα αντιγραμμένων προϊόντων. Πειρατεία μπορεί να χαρακτηριστεί και η μη συστηματική αντιγραφή προϊόντων χωρίς νόμιμη άδεια χρήσης από ιδιώτες ή επιχειρήσεις, καθώς επίσης και η διανομή ή η μεταπώληση προϊόντων λογισμικού. Παραβιάζεται έτσι ένα από τα σημαντικότερα δικαιώματα του δικαιούχου του προγράμματος - του δημιουργού ή του "παραγγελιοδόχου" - το δικαίωμα αναπαραγωγής.

Μορφές πειρατείας λογισμικού

Οι κυριότερες μορφές παράνομης αναπαραγωγής είναι οι εξής:

1. Η αντιγραφή χωρίς άδεια χρήσης από ιδιώτες ή εταιρίες - ο πιο συνηθισμένος τύπος πειρατείας λογισμικού.

2. Η δήλωση μικρότερου από τον πραγματικό αριθμό εγκαταστάσεων σε μια εταιρεία που διαθέτει άδειες για έναν συγκεκριμένο αριθμό χρηστών υπολογιστών.

3. Ο δανεισμός προϊόντων λογισμικού μεταξύ φίλων και συνεργατών.

4. Η πλαστογραφία, η παράνομη δηλαδή αναπαραγωγή και πώληση λογισμικού με τέτοιο τρόπο ώστε να φαίνεται νόμιμο. Αυτή μπορεί να περιλαμβάνει πιστή απομίμηση της συσκευασίας και συχνά των ολογραμμάτων. Η αυξανόμενη δημοτικότητα του εμπορίου μέσω Internet έχει αυξήσει και τις πιθανότητες να βρεθούν οι καταναλωτές αντιμέτωποι με το πρόβλημα της χρήσης πλαστών προϊόντων.

5. Η προμήθεια προγραμμάτων αναβάθμισης χωρίς να διαθέτει κανείς το βασικό πρόγραμμα. Η άδεια για τη χρήση της αναβάθμισης ισχύει μόνον στη περίπτωση που διαθέτει κανείς νόμιμη άδεια για το βασικό πρόγραμμα. Διαφορετικά η χρήση της αναβάθμισης -και του προγράμματος είναι παράνομη.

6. Το online "κατέβασμα" από το internet λογισμικού χωρίς τη ρητή άδεια. Υπάρχουν στο διαδίκτυο πειρατικά sites που διαθέτουν πολλά παράνομα προγράμματα, συχνά μαζί με δυσάρεστες εκπλήξεις...

Σε όλες τις περιπτώσεις πραγματοποιείται παραβίαση της νομοθεσίας και οι χρήστες τίθενται σε μεγάλο κίνδυνο. Καθώς η τεχνολογία εξελίσσεται, ακόμη και οι πιο απαιτητικοί καταναλωτές συχνά δεν είναι σε θέση να ξεχωρίσουν το νόμιμο λογισμικό από

το πλαστό. Το πλαστό κατασκευάζεται και προωθείται με τρόπο ώστε να μοιάζει και να ανταγωνίζεται το αυθεντικό προϊόν.

Εκτιμάται ότι :

1. Υπάρχουν πάνω από 840.000 Internet sites, τα οποία πουλάνε παράνομο λογισμικό το οποίο εμφανίζουν σαν γνήσιο. Πολλοί αγοραστές τέτοιων προγραμμάτων δεν καταφέραν ποτέ να πάρουν τα χρήματα τους πίσω όταν διαπίστωσαν ότι το προϊόν που τους έστειλαν ήταν πλαστό.

2. Δύο περίπου εκατομμύρια σελίδες στο διαδίκτυο προσφέρουν, παρέχουν σύνδεση ή αναφέρονται σε λογισμικό "warez" - αυτός είναι ο όρος που χρησιμοποιείται στο Internet για το πειρατικό λογισμικό.

3. Ένα ποσοστό μεγαλύτερο του 60% είναι πλαστό και ένα ποσοστό μεγαλύτερο του 90% πωλείται κατά παράβαση της Άδειας Χρήσης του κατασκευαστή.

Η πειρατεία στο λογισμικό εκτός του ότι βλάπτει την εμπορική αλυσίδα από το δημιουργό ως τον μεταπωλητή, εγκυμονεί και πολλούς κινδύνους:

• πιθανότητα μετάδοσης ιών,

• έλλειψη παροχής τεχνικής βοήθειας,

• έλλειψη εγγύησης καλής λειτουργίας,

• έλλειψη δυνατότητας αναβάθμισης,

• έλλειψη αδειών και βασικών κομματιών,

• δημιουργία υψηλών τιμών στα αυθεντικά προγράμματα

Δεν πρόκειται για έγκλημα χωρίς θύμα...

Καταναλωτές που αγοράζουν πλαστό λογισμικό:

• αγοράζουν λογισμικό που δεν έχει ελεγχθεί και μπορεί να προκαλέσει δυσλειτουργίες

• κινδυνεύουν από την πιθανότητα μετάδοσης ιών που προξενούν βλάβες στο σκληρό δίσκο και στο δίκτυο

• δεν έχουν τεχνική υποστήριξη και δυνατότητα αναβάθμισης του προγράμματος

• είναι παράνομοι, καθώς δεν έχουν νόμιμο δικαίωμα να χρησιμοποιούν το προϊόν

• το βρίσκουν φυσικά σε πολύ "δελεαστική" τιμή

Συνέπειες της πειρατείας λογισμικού

Ένα μέρος από τα χρήματα που δαπανούνται για την αγορά αυθεντικού λογισμικού διοχετεύεται πίσω στην έρευνα και την ανάπτυξη λογισμικού, ώστε να παραχθούν νεότερα και πιο εξελιγμένα προγράμματα, και στο κράτος ως φορολόγηση από την πώληση του προϊόντος. Όταν όμως αγοράζουμε παράνομα αντίγραφα, τα χρήματά μας πηγαίνουν κατευθείαν στις τσέπες των παραβατών. Το γεγονός αυτό έχει σαν συνέπεια να δημιουργούνται σημαντικά προβλήματα στη βιομηχανία λογισμικού, στην οικονομία του κράτους καθώς και σε εμάς τους ίδιους.

Συνέπειες στο κράτος

Η πειρατεία λογισμικού είναι εχθρός της γενικότερης ανάπτυξης και οικονομικής ευημερίας κάθε χώρας. Επενεργεί ανασταλτικά στην επένδυση κεφαλαίων από εθνικούς και ξένους επενδυτές. Στερεί τα κράτη από φορολογικούς πόρους αλλά και θέσεις απασχόλησης σε τομείς που σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με την ανάπτυξη λογισμικού. Δημιουργεί μία ανεξέλεγκτη παραοικονομία με υψηλά αφορολόγητα εισοδήματα. Εθίζει ορισμένους στην εγκληματική δράση.

Η ενημέρωση και η εκπαίδευση είναι ο μόνος τρόπος προφύλαξης από το παράνομο λογισμικό. Όταν αγοράζουμε λογισμικό πρέπει να είμαστε σίγουροι ότι παίρνουμε αυθεντικούς δίσκους, εγχειρίδια και έγγραφα άδειας χρήσης. Να αποφεύγουμε δίσκους με χειροποίητες ή κακής ποιότητας ετικέτες ή λογισμικό που η τιμή του είναι πολύ καλή για να είναι αληθινή. Να έχουμε υπόψιν ότι ένα μεγάλο ποσοστό λογισμικού που πωλείται μέσω διαδικτύου είναι παράνομο. Να έχουμε την ευθύνη εγκατάστασης και χρήσης του προγράμματος, σύμφωνα με τους όρους της άδειας χρήσης, και εάν κάποιος άλλος εγκαταστήσει το λογισμικό να βεβαιωθούμε ότι μας παρέχει αποδείξεις για την αυθεντικότητα του προϊόντος.

Πολλοί θεωρούν ότι η αντιγραφή ενός προγράμματος είναι κάτι αθώο, σχεδόν νόμιμο. Η αντιγραφή όμως ισοδυναμεί με κλοπή ξένης περιουσίας. Η τιμωρία των πειρατών του λογισμικού είναι περίπου 40 μήνες φυλακή, και οι κυρώσεις για τους δράστες πολλές φορές βαρύτερες από αντίστοιχα αδικήματα κατά της περιουσίας. Οι αρνητικές επιπτώσεις στο κοινωνικό σύνολο είναι πολύ μεγάλες. Γι αυτό και η νόμιμη και ορθή χρήση του λογισμικού πρέπει να αποτελεί πρώτη προτεραιότητα για όλους μας...

Μπαντούλη Δήμητρα, Μελανού Δήμητρα

Μητράκα Ευτυχία, Μπατσή Αναστασία

Βιβλιογραφία

ΠΕΙΡΑΤΕΙΑ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ, Δ. Παπαναστασίου

Βιβλίο Πληροφορικής Γυμνασίου

www.microsoft.com

sites στο διαδίκτυο: pitsirikos.pblogs.gr/2008/10/351294.html, patriotaki.com

---

Ένα ακόμα πρόβλημα στη λίστα μας...

Τρί, 11/05/2010 - 16:47 — Ζιώγα Ν.

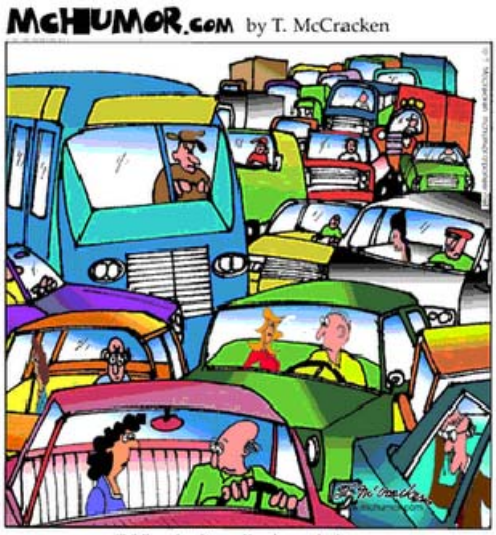

"Why is it called rush hour
when no one rushes anywhere?"

Στις μέρες μας που όλοι ισχυρίζονται πως το περιβάλλον αργοπεθαίνει και η μάστιγα της ρύπανσης πλήττει τις μεγαλουπόλεις - και πλέον και την επαρχία - ένα ακόμα πρόβλημα έρχεται να προστεθεί στη λίστα μας!!! Πρόκειται για το κυκλοφοριακό χάος και τους κινδύνους που αντιμετωπίζει κάποιος καθημερινά όταν πρέπει να εγκαταλείψει την ασφάλεια και τη σιγουριά του σπιτιού του και να γίνει ένα με την ασφυκτική ζωή στο κέντρο της πόλης. Τα προβλήματα που προκαλούνται λόγω του μποτιλιαρίσματος στους δρόμους είναι πολλά:

Πέρα από το περιβαλλοντικό πρόβλημα - που οφείλουμε όλοι να αντιμετωπίσουμε ως ενεργά μέλη της κοινωνίας κάνοντας απλά πράγματα- υπάρχουν κίνδυνοι για τη σωματική μας ακεραιότητα. Και κυρίως των μικρών παιδιών. Κανένας δεν μπορεί να κινηθεί άφοβα πλέον μέσα στην πόλη και αυτό ενισχύει τους δισταγμούς και τις ανησυχίες των γονιών ειδικά αυτών που τα παιδιά τους είναι σε νεαρή ηλικία.

Το συγκεκριμένο πρόβλημα οφείλεται σε πολλούς παράγοντες. Σε πολλά επικίνδυνα σημεία δεν υπάρχουν φωτεινοί σηματοδότες, ένα απαραίτητο μέσο-στήριγμα του πεζού για να διασχίσει με ασφάλεια το δρόμο. Ακόμα όμως κι όταν υπάρχουν, η ασφάλεια του πεζού εξαρτάται και από την ευσυνειδησία του οδηγού. Γιατί αν ο οδηγός δεν έχει την πεποίθηση ότι πρέπει να υπακούσει, τότε είναι πολύ δύσκολη η αποφυγή ατυχημάτων. Η παραβίαση του κόκκινου σηματοδότη παρόλλο που τιμωρείται πολύ αυστηρά και με μεγάλα χρηματικά πρόστιμα, είναι ένα πολύ συχνό φαινόμενο στις μέρες μας.

Η συμβολή της δημοτικής αρχής στην επίλυση του κυκλοφοριακού προβλήματος μπορεί και πρέπει να είναι καθοριστική. Σε συνεργασία πάντα με τους πολίτες, που οφείλουν να τηρούν τους νόμους, θα πρέπει να υπάρξει λήψη μέτρων που θα βελτιώσουν την ποιότητα ζωής των πολιτών και θα μειώσουν τους κυκλοφοριακούς κινδύνους.

Τα μέτρα που μπορούν να πάρουν οι δημοτικοί άρχοντες είναι πολλά. Θα μπορούσαν να υιοθετήσουν το μέτρο της εκ περιτροπής της κυκλοφορίας - χωρίζοντας τους αριθμούς κυκλοφορίας των αυτοκινήτων και ορίζοντας ημέρες που θα κυκλοφορούν οι μονοί και άλλες που θα κυκλοφορούν οι ζυγοί - κάτι που εφαρμόστηκε με επιτυχία σε πολλές περιοχές της Ελλάδος.

Απαραίτητη προϋπόθεση είναι να διαμορφωθούν περισσότεροι χώροι στάθμευσης ώστε να ελευθερωθούν τα πεζοδρόμια από τα αυτοκίνητα ασυνείδητων οδηγών, για να μπορούν οι πεζοί και κυρίως οι άνθρωποι "με ειδικές ικανότητες" να κυκλοφορούν με άνεση.

Τέλος, θα ωφελούσε πολύ να υιοθετήσουμε μια νέα νοοτροπία και να μην χρησιμοποιούμε συνεχώς αυτοκίνητο. Τα τελευταία χρόνια σε πολλές μεγαλουπόλεις γίνεται μια σημαντική προσπάθεια για τη δημιουργία ποδηλατοδρόμων, καθώς το ποδήλατο είναι ένα μέσο φιλικό προς το περιβάλλον, οικονομικό και σύμφωνο με το "σύγχρονο" τρόπο ζωής.

Καταλήγοντας, θα πρέπει όλοι να βοηθήσουμε στην θετική εξέλιξη της πόλης μας, υιοθετώντας πρακτικές και αξίες που θα μας οδηγήσουν ώστε να κάνουμε τη ζωή μας όσο πιο ευχάριστη και ασφαλή μπορούμε!

Μικρές σκέψεις...

Δευ, 17/05/2010 - 10:43 — Μιχαηλίδης Λ.

Η υγεία είναι το πάν για όλους μας, μερικοί όμως βάζουν σε κίνδυνο τη ζωή τους γιατί τρώνε, πίνουν και καπνίζουν ασταμάτητα, παρόλλο που ξέρουν πως κάνουν κακό στον εαυτό τους. Αν όμως κόψουν όλες αυτές τις κακές συνήθειες και ασχοληθούν με την άθληση και την υγιεινή διατροφή, υιοθετήσουν δηλαδή έναν άλλο τρόπο ζωής πιο φυσικό, σίγουρα θα νιώσουν καλύτερα. Όχι καθιστική ζωή... Όχι χάμπουγκερς... Όχι εισαγωγή σκουπιδιών... Μερικοί λένε πως είμαστε ό,τι τρώμε...